

EKLER*

*** (BURADA YER VERİLEN BİLDİRGELER, METİN
İÇİNDEKİ GEÇİŞ SIRASI GÖZETİLEREK SIRALANMIŞTIR)**

EK-1

2004 ABF BASIN AÇIKLAMASI

BASINA VE KAMUOYUNA

***ALEVİLİK yok sayılmaya devam ediliyor.**

***Nüfus kağıtlarından din hanesi kaldırılmalıdır.**

***ALEVİLİK kendine özgü bir inançtır.**

Anadolu'nun yasaklı inancı ve kültürü olan ALEVİLİK, verilen demokrasi ve hukuk mücadelesi sonrası, kendi adıyla örgütlenmeye başlamasından iki yıl sonra, nüfus kağıtlarının din hanesi bölümüne yazılmasının mahkeme kararı ile red edilmiş olması, ALEVİLİK'in yok sayılmaya devam edildiğini göstermektedir.

Avrupa Birliği Topluluğunda kendisine yer bulma konusunda mücadele veren Devlet, ne yazık ki uygulamaları ile, AB hukukundan ve demokrasi anlayışından çok geride olduğunu örneklerini sergilemektedir.

Avrupa Ülkelerinde, nüfus kağıtlarında din hanesi bulunmamaktadır. Çünkü, inanç kişiye özgü olup, kişinin iradesi dışında açıklanması veya açıklanmaya zorlanması, kişi temel hak ve özgürlüklerinin ihlali anlamına gelmektedir.

Ülkemizde, 1587 sayılı Nüfus kanunu'nun 43. Maddesi gereğince, nüfus kağıtlarımızda din hanesi bulunmaktadır. Din hanesi, kişinin doğumu ile birlikte doldurulmakta, yani kişi doğduğunda nüfus kağıdını almak için nüfus müdürlüğüne başvurmuş olan ebeveyninin beyanına göre, ebeveyninin dinini almaktadır. Ebeveyninin beyanına göre din almış olan kişi, 18 yaşına gelip reşit olduğunda ise, 1587 sayılı kanunun 11. Maddesi gereğince ancak yargı kararı ile, nüfus kağıdı üzerinde düzeltme veya değişiklik yapabilmektedir.

Nüfus kağıdında din hanesinde İSLAM yazması nedeni ile, ALEVİ bir yurttaşımız olan Sinan IŞIK, mahkemeye başvurarak, din hanesindeki, İSLAM ibaresinin silinmesini ve yerine ALEVİ ibaresinin yazılmasını istemiştir.

İzmir 11. Asliye Hukuk Mahkemesi, Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan almış olduğu görüş ile, Alevilik'i, İSLAM'ın farklı bir yorum şekli olduğunu

gerekçesi ile, Sinan IŞIK'ın, nüfus kağıdının din hanesine ALEVİ yazılması talebini red etmiştir.

Oysa ki ALEVİLİK, İSLAM'dan çok önce, Orta Asya'da Şamanizm, Zerdüşlük, Manhaizm vb. inançlardan etkilenecek oluşmuş, daha sonra tek tanrılı dinler aşamasında, Musevilikten, Hristiyanlıktan etkilenecek ve son olarak ta en son İSLAM'dan en yoğun etkilenecek, Hak-Muhammet-Ali'yi kendisine rehber edinmiştir. İSLAM'dan binlerce yıl önce var olan ALEVİLİK'i, İSLAM'ın farklı bir yorumu olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Çünkü ALEVİLİK İSLAM'dan farklı, "İnsanı merkezine koyan (insanı merkez alan) Anadolu'ya özgü, eşi ve benzeri olmayan bir felsefe, bir inanç, bir yaşam biçimi, bir kültür, bir öğretisi ve hatta bunların tümünü de aşan bir toplumsal olgu" olarak kendisini ifade etmektedir.

İnsanı merkezine koyan kendisine özgü bir olgu olarak açıklanan ALEVİLİK, İSLAM'ın içinde değil, tanımdan da açıklandığı üzere kendine özgü bir inanç ve olgu olduğudur.

Somut durum ifade edildiği gibi olmasına rağmen, gerek resmi ideoloji ve gerekse, Diyanet İşleri Başkanlığı ALEVİLİK'in yok saymakta ve en kolay yol olarak ta, İSLAM'ın içinde diyerek ve bu yönde çalışarak asimile ederek yok etmeye çalışmaktadır.

ALEVİLİK, İSLAM'IN dışındadır ve kendine özgüdür. Kimsenin ALEVİLİK'i yok saymaya hakkı ve yetkisi yoktur. Aleviler inançlarını, kendi kuralları ve gelenekleri ile yaşarlar.

Nüfus Kağıtlarında, din hanesinin bulunması Anayasa'mızın 24. Maddesinde düzenlenmiş olan İnanç Özgürlüğü'ne, keza 2. Maddesinde düzenlenmiş olan Laiklik ilkesine aykırıdır. Bu nedenle nüfus kağıtlarındaki din hanesi kaldırılmalıdır.

Nüfus Kağıtlarındaki din hanesi kaldırılınca kadar, isteyen yurttaşlarımız, din hanelerine inançlarını, Nüfus Müdürlüklerine verecekleri bir dilekçe ile düzeltmelerine olanak sağlanmalıdır.

Bu çerçevede, İzmir 11. Asliye Hukuk mahkemesi'nde, nüfus kağıdındaki din hanesine İSLAM ibaresi yerine ALEVİ ibaresi yazılması talebinde bulunan yurttaşımız Sinan IŞIK'ın vermekte olduğu hukuki mücadelesinin yanında olduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Nüfus kağıtlarından din hanesi kaldırılınca veya din hanesine inancımız olan ALEVİLİK'i yazdırılınca kadar, demokrasi ve hukuk mücadelemiz sürecektir.

Saygı ile kamu oyunun bilgisine sunarız.¹

ALİ DOĞAN

Genel Başkan

¹ Bildiri, özgün halinde hiçbir değişiklik yapılmadan şu kaynaktan alınmıştır: Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı Genel Merkezi VI. Olağan Genel Kurulu Çalışma Raporu, 2004-2006, HBVAKV Yayını, Ankara, 2006, s. 198-199.

EK-2

1963 ANKARA ÜNİVERSİTESİ ALEVİ GENÇLERİ TARAFINDAN YAYINLANAN BİLDİRİ²

T. B. M. Meclisine sunulan Diyanet İşleri Teşkilat kanunu tasarısını vesile ittihaz ederik bazı gazetelerde milli vahdeti parçalama gayesi güden neşriyat üzerine bu basın bültenini tanzim etmek mecburiyetini duyduk.

Bu güne kadar susmamızın sebebi ilgili mercilerin gerekli alakayı gösterip bu kötü zihniyetli tahrikçiler hakkında gerekli işlemi yapacağı kanaati idi. Ancak; en ufak tedbirin dahi alınmadığını üzüntü ve teessürle müşahade eden bizler hakkı ve gerçeği ifade ile meşru müdaafamızı yapmak ve hükümet tarafından hazırlanan tasarı hakkındaki görüşlerimizi belirtmeği bir zaruret addettik.

Mevzuumuz şudur: İnsan hakları temel prensiplerinden mülhem olarak Anayasamız 19. Maddesinde dinvevicdan hürriyetini teminat altına almıştır. Diyanet teşkilatının mer'î bulunan kanunları bu ışık altında revizyona tabi tutarak ihtiyaçlara cevap verir hale getirmek zarureti duyan Hükümetimiz yeni hazırlamış olduğu kanun tasarısında yurdumuzda dinve mezhepayırımı yapmadan laiklik esasları dairesinde her çeşit din ve mezhep salikleri arasında dinve

² C. Özbey, (1963), s. 31 ve devamı. Bildiri ayrıca H. Tosun, (2002), s. 50 ve devamında da yer almaktadır. Ancak, Tosun da kaynak olarak Özbey metnini göstermekle birlikte, Özbey metninde yer alan vurgulamalar, özelleştirmeler Tosun metninde yer almamaktadır. Dolayısıyla, Özbey metninde son derece manidar bir biçimde yer alan vurgulamalar ve öne çıkarılan hususlar ikinci metinde gözlenmeyince, kuşku verici bir durum ortaya çıkmaktadır. Bildirideki vurgulamalar bildirinin özgün halinde yer almakta mıdır, yoksa özellikle Özbey tarafından mı öne çıkarılmış ve vurgulanmıştır? Metnin baskı sırasında Özbey tarafından müdahaleye uğradığına ilişkin bir not olmadığı gibi, Özbey'in müdahalesini doğrudan gerektiren bir neden de gözükmemektedir. Bu nedenle Özbey baskısını özgün sayıyorum ve bildirinin özgün halinde bu vurguların bu haliyle yer aldığı bu şerhle kabul ediyorum. Yer verdiğim bildiri tüm yazım, ifade bozuklukları, büyük harf-küçük harf yazımları dahil, Özbey metninin tıpkı aktarımıdır.

vicdan hürriyeti alanında karşılıklı saygı ve yurt yararına beraberlik sağlamak gerekçesi ile bir takım memnuniyet verici yenilikler getirmek istemiştir. Ve tasarının 10.maddesinde de belirtildiği gibi bir “mezhepler Müdürlüğü” ihdası yoluna gitmek gerçeğini göstermiştir. Mezkur maddeye göre Müslüman cemaati tam bir eşitlikle mütalaa ederek aslında islam dininin esaslarında hiçbir fark gözetmeden Şii ve sünni mezheplerinin coğrafi ve yer özellikleri icabı teferruata taalluk eden mesele ve farklı tezahürlerini hurafelerden arınmış olarak İslam akidelerine uygun şekilde halletmek, saliklerini tenvirve irşad etmek hususlarında gerekli işlemleri yapmak vazifesi ile görevli kalmak istemiştir. Her aklı selim sahibi vatandaş tarafından desteklenen yukarıda gerekçe ve metnini belirttiğimiz iş bu maddeyi LAİKLİK PRENSİPLERİNİN TAM MANASIYLA MEMLEKETTE TATBİKİNİN SAĞLANMASI BAKIMINDAN takdire şayan buluyoruz.

Şöyle ki: laikliğin 4 ana mesnedi mevcuttur:

- 1- İTİKAD HÜRRİYETİ
- 2- İBADET HÜRRİYETİ
- 3- TEŞKİLATLANMA
- 4- TEDRİS VE TELKİN HÜRRİYETİ

Anayasamız ilk iki hususu serbest bırakmıştır. Çünkü Engizisyon devrinde dahi bir insanın kafasının içindeki inaniş, düşünceye müdahale edilmemiştir. 3-4. Hususları hüküm altına alan bu kanun tasarısını da hükümet hazırlamıştır. Elbetteki Devlet İSLAM DİNİNİN BİR TEK MEZHEP HAKİMİYETİNİ TESİS DEĞİL DİĞER MESLEK SALIKLERİNİN DE İHTİYAÇLARINI KARŞILAYACAK VE DİN EĞİTİMİNİ VE ÖĞRETİMİNİ SAĞLAYACAK VE GEREKEN TEŞKİLATI KURACAKTIR. Diyanet İşleri Reisliğinin vazifesi ancak ve ancak toplumun dini vasfındaki bazı işleri dağınıklıktan ve düzensizlikten kurtarmak için bu işleri ne bir din devletinin teşkilatının ne bir dinin organizasyonunun ifadesidir, ne de bir toplumu tesir altında bulundurmak isteyen bir dinin bu tesiri elde etmek vasıtasıdır. Bu itibarla Hükümet tasarısı arzulanan hedefe ulaşmak için atılan olumlu ilk adımdır. Hal böyle iken bazı basın organlarında yer almış yazılarla bu olumlu hamleye dil uzatıldığını özellikle nüfusumuzun yarısına yakın bir topluluğu meydana getiren ALEVİ VATANDAŞLARIMIZA saldırılarda bulunulduğunu esefle müşahade etmiş bulunuyoruz. Ayrıca bu

zihniyetin mümessilleri tarafından ALEVİ topluluğuna yöneltilen yersiz, uydurma isnatları nakletmekten iğreniyoruz.

Bu isnatların en ilkel kabilelelerde bile insan duygusu ve insanlık kıymet hükümlerine uygun addedildiği duyulmamış, görülmemiştir. Tıpkı çıkarıcı öncüler gibi etrafa nifak tohumu saçıp kendi gibi inanmayanları bazı şen'i ve ahlak dışı iftiralarla lekeleyip susturmak isteyen, ezmek isteyen kara ruhlularla bu işin münakaşasını yapacak değiliz. Üzüntümüz bir kısım basında bu isnatların itibar görerek yer almasındandır.

Bu vatanda birliği temine çalışmak gerekirken ırkan ÖZTÜRK, dinen MÜSLÜMAN bulunan, ancak mezheple ilgili inançlarında bazı usul farkları gösteren vatandaşları birbirinden ayırmağa çabalama gayretleri dahi MİLLİ MENFAATLARERİ zedelemekten başka bir işe yaramayacağı aşikardır.

ALEVİLER Kİ hürafaya asla inanmamış, her zaman hakve hakikat aşığı olarak EHLİBEYT'in yolundan bütün baskıve zulümlere rağmen ayrılmamıştır. ELİNE-BELİNE-DİLİNE SADIK KALMA DÜSTURU İLE bu gün dünya milletlerinin gerçekleştirmek istedikleri hakikatları yüzlerce sene evvel başarmış, insanlığa öncülük etmiş asil bir topluluktur.

O topluluk ki her zaman olduğu gibi Milli Ölüm Kalım savaşlarında ATATÜRK'ün etrafında toplanmış . milli birliği tesiste öncülük etmiş, ATATÜRK İLKELERİNİN SADIK BEKÇİSİ KALMIŞTIR.

Peşinen bilinmelidir ki memleketin yüksek menfaatleri tefrikçilerin menfaatlerinden ağır basacaktır.

Gerek sünni camianın ve gerekse Şİİ-ALEVİ camianın bu nevi irticai davranışlara mürtecî gayretkeşlere iltifat etmeyecekleri bir gerçektir. Hala bu gerçeği şahsi çıkarları uğruna –görmeyip- baltalamak isteyenler mutlaka hüsrana uğrayacaklardır. Yine bilinmelidir ki ALEVİ camia bu nevi saldırılara karşı uyanık kalarak yerindeve zamanında gerekli tepkiyi gösterecektir. Ve fakat basiret yolundan asla ayrılmayacaktır.

NETİCE OLARAK ARZEDELİM Kİ; MEMLEKETİN YÜKSEK MENFAATLERİ AŞAĞIDA İFADE EDECEĞİMİZ MESELELERİN ÜZERİNDE PARLAMENTOMUZUN, HÜKÜMETİMİZİN, KIYMETLİ BASINIMIZIN VE SAĞ DUYU SAHİBİ HALKIMIZIN hassasiyetle durmalarını zorunlu kılmaktadır;

- 1- TÜRKİYE’de laiklik prensibinin tatbikatını sağlayacak olan bazı değişiklikler yapılmak üzere Hükümetçe ilgili komisyonlardan geri alınan mezkur tasarının özünden bir şey kaybetmesine mahal verilmemesi,

2- Her türlü kanuni teminat altında bulunan ALEVİ TÜRK kitlesini rencide eden davranışın amme efkarı huzurunda ilgililerce takip ve takbih edilmesi,

3- Amme vicdanını zedeleyici bu nevi davranışların basınıımızda yer almaması,

4- MİLLİ BİRLİĞİ PARÇALAMAĞA MATUF BU GİBİ
DAVRANIŞLARA KARŞI SAĞ DUYU SAHİBİ HALKIMIZIN UYANIK
BULUNMASI

En samimi arzularımızdır.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ALEVİ GENÇLERİ

Basın Bültenini Tanzim komitesi

Mustafa TİMİŞİ

İkt. Ve Tic. İlm. Akad.

Seyfi OKTAY

Hukuk akültesi

Engin DİKMEN

Hukuk Fakültesi

Ali İLHAN

Hukuk Fakültesi

(22.4.1963)

EK-3

1963 İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ALEVİ GENÇLERİNİN BİLDİRİSİ

HAREKET GAZETESİ-1.5.1963

“Tarih boyunca insanları birbirinden ayıran sosyolojik ve tabii farkları reddet-
leyerek insanları, bizatihi bir kıymetvedeğere sahip olması sebebiyle insan ola-
rak seven, zaaflarını, boşluklarının tezahürü olarak kabul edip ilmin ışıklarıyla
karanlığın aydınlanacağına inanmış Alevi camiası hakkında son zamanlarda
gelişme istidadı gösteren yanlış fikirlere karşı 347 Üniversiteli olarak aşağıdaki
esasları ilan ediyoruz:

Aleviler tarih boyunca üstünde yaşadıkları topraklar için kanlarını akıtmak-
tan çekinmemiş, o topraklarve memleketlerinin selameti için kanlarını vermeyi
faziletin tarifi olarak kabul etmişlerdir.

Milli Mücadelede ATATÜRK’ün yanında yer alanlar, Türk Halk Dilini yaşa-
tanlar, devrimlere sadakatle ve inatla bağlı kalmış olanlar Aleviler değil midir?
Hal böyle iken, ne hazindir ki, milletin hürriyeti için canverenler hiçbir zaman
hürriyeti paylaşamamışlar ve cehaletin cenderesinde sıkıştırılarak boğulmak is-
tenmişlerdir.

Asırlar boyunca MİLLİ BİRLİĞİN bozulması için bir tehlike teşkil etmekten
uzak kalmamış olan bu Muaviye zihniyeti’ne, Atatürk büyük bir vukufla el at-
mış ve laiklik prensibi ile özlenen bir hürriyeti getirmiştir.

Yüksek tahsil Alevi gençleri olarak, Atatürk’ün yirminci asırda diktiği bu en
büyük abidenin yine aynı Muaviye zihniyetiyle dövünerek aşındırılmağa baş-
landığını ve hükümet edenler mevkiinde olanların da seyirci kaldığını üzülererek
mütalaa ediyoruz. Nitekim milleti bölmek için tiyatroyu bir vasıta olarak

kullanan kötü emellilerin tamamen uydurma olan Mum Söndü adlı bir piyesi³ Şehir tiyatrolarında oynanmasına, idare edenler ve hükümet seyirci kalmıştır.

Bundan böyle sayısı 12 milyonu aşan Aleviler hakkında yapılacak tecavüzkar ve münafıkane söz ve türlü davranışlarıyla bu aziz milletin birlik ruhunu bölmek isteyen zihniyete karşı hükümet edenlerin ve idarecilerin seyirci kalmıyacaklarına inanıyoruz.

Anayasamızın 19 uncu maddesi sarıh olarak “Kimsenin dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamayacağını”, 10 uncu maddesi: “Herkesin temel hak ve hürriyetlere sahip olduğunu”, 14. Maddesi: “Herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme haklarına sahip olduğunu” ifade etmiştir. Anayasanın açık ahkamı birer kelime yığını değil, devletin otoritesinin uygulamak zorunda olduğu, asırların süzgecinden geçmiş sosyal birer hakikat abideleridir.

Hayatı boyunca kendisini sevenlere ilmin önderliğini yapmış, adalet, fazilet ve hak mefhumlarını şahıslarında toplamış olan Hz. Resulullah ve Hz. Ali ile evlatlarını seven biz Alevilerin felsefesi: Günün sosyal ve iktisadi şartlarına uygun laik bir din görüşüdür.

İdare edenlerin ve diyanet işlerinin, özetlenen inançlarımıza karşı tutumları, samimiyetleri hakkında vereceğimiz kararın ölçüsü olacaktır.

(...) [Özgün metinde bir kopma var]- yan eden diğer Yüksek Tahsil Alevi Gençliğinin yanında bulunuyor ve bu kararımızda azimli olduğumuzu ilan ediyoruz.”

³ Söz konusu oyun daha önce de sahnelenmiş olan Musahipzade Celal’in Mum söndü adlı oyunudur. Oyun baştan sona özellikle Bektaşî sembolezmîni seferber etmekte ve kızılbaş sözcüğü doğrudan cinsel ahlaksızlıkla eş değer biçimde kullanılmaktadır. Yazarına kulak verilirse: “şeyhin kerametine bağlanıp dini, dünyayı, zikir namına höykürmelerle heba eden zavallılara hem acır, hem de gülerdim. Masivadan el çekme mürailiği altında işi kızılbaşlığa kadar götüren böyle mürşit taslaklarını tasvir etmek için de mum söndü’yü yazdım.” Bu alıntı ve uzunca bir değerlendirme için bkz. İlhan Cem Erseven, Çağdaş Türk Romanı ve Öyküsünde Aleviler, Alev Yayınları, İstanbul, 2005, s. 219 ve devamı.

1989 HAMBURG ALEVİ KÜLTÜR GRUBU ALEVİ BİLDİRİSİ

55 milyon Türkiye nüfusunun yaklaşık 20 milyonunu Alevi inancına mensup müslümanlar oluşturuyor. Hem Aleviler kendilerini müslüman olarak kabul ediyorlar, hem de Türkiye Cumhuriyeti “türkiye nüfusunun % 98’i müslümandır” demekle yaklaşık 20 milyon Alevi’nin müslümanlığını belgeliyor. Kaynak aynı olmakla beraber sünni-İslam ve Alevi-İslam arasında hem öğretilerde hem de pratik yaşamda belirli farklar vardır.

İnsan Hakları Beyannamesinin 9. Maddesi “kanaat, vicdan ve din hürriyetinin, herkesin kendi inancı doğrultusunda tek ve toplu olarak ibadet etmeyi dini gelenekleri yaşatmayı” içerdiğini açıklıyor. Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasasının 24. Maddesi de herkese vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyeti garantisini veriyor.” Anayasanın aynı maddesine göre “kimse dini inanç ve kanaatlerinden dolayı” suçlanamaz.

Türkiye’de çoğunluğu oluşturan Sünni-İslam, Osmanlı Devleti’nde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti’nde de devletin himayesindeki Diyanet İşleri Başkanlığı ile, İmam Hatip liselerindeki ve devlet okullarındaki din ve ahlak eğitimi ile resmen tanınıyor, tanıtılıyor. Hocalar ve İmamlar Sünni-İslam’ı temsil ediyorlar, camilerde Sünni-İslam yaşıyor ve yaşatılıyor.

Buna karşılık yaşayan İslamın bir parçasını oluşturan Alevi öğretisine okullardaki din ve ahlak eğitiminde hiç yer verilmiyor ve yok sayılıyor. Sünni-İslam’ın temsilcileri olarak yetişen Hocalar ve İmamlar, Alevi öğretisini ve pratiğini öğrenmiyorlar ve gerekli gördüklerinde kötülüyorlar ve hakaret ediyorlar.

Bu nedenle Aleviler Türkiye’de kimliklerini gizlemek zorunda kalmışlardır. Yaşamın diğer alanlarına da yansıyan bu dinsel baskının saptanması ve vurgulanması gerekmektedir. Türkiye’de Diyanet İşleri başkanlığının Alevi öğretisini tanımaması, din ve ahlak eğitiminde bu öğretileri yer verilmemesi yaklaşık 20 milyon insanın temel ve anayasal haklarının çiğnenmesi demektir.

Alevi öğretisi ve mensupları:

Bilimsel eğitimi, kadın-erkek eşitliğini, laikliği, öz Türkçeyi, halk yazını ve güzel sanatları savunurlar. Başka inançlara, inanlara karşı cephe almazlar. Türkiye Cumhuriyeti’nin Alevi öğretisini tanınması ve inananlara resmi din eğitimi vermesi hem 20 milyon insanın tarihsel ve anayasal haklarına

kavuşmasını sağlayacak hem de ülkemizde demokratikleşme yolunda önemli bir adım atılmış olacaktır.

Almanya'da Aleviler:

Almanya'da Alevi kökenli yurttaşlarımızın sayısının 350-400 bin olduğu sanılıyor. Türkiye'de olduğu gibi Almanya'da Alevi öğretisi din eğitime yer almıyor. Almanya'da İslam üzerine yazılan ve yayınlanan bilgiler Sünni İslam ve onun parçalarını anlatıyorlar. Yurttaşlarımız üzerine yapılan araştırmalar ve toplumsal gelişmelerin değerlendirilmesi yalnız Sünni öğretisi dikkate alınarak yapılıyor. Alevi öğretisinin etkileri incelenmiyor. Değişik kültür, il ve inanç gruplarının yasalarca korunduğu ve gelişmelerine olanak verildiği Fedral Almanya'da Alevi öğretisi ve kültürü, Almanya'daki Alevi kökenli yurttaşlarımız tarafından yaşatılabilir, Sünni kökenli yurttaşlarımıza ve Alman kamuoyuna tanıtılabilir. Alevi öğretisi diğer değişik kültür öğeleri gibi bu toplum için bir zenginlik kaynağıdır.

Alevi kültürünün yaşatılması:

Alevi kültürünün Almanya'da yaşatılması bu kökenden gelen insanlarımızın manevi duygularını güçlendirecek, onların toplumcu, hoşgörülü ve yardımsever bireyler olarak yaşamalarına katkıda bulunacaktır. Çocukluğunu ve gençliğini Türkiye'de Alevi kültüründe yaşamış insanlarımızın, Almanya'da çocuklarına kendi kültürlerini aktarabilmeleri, öğrendiklerini tazelemeleri ve yeni bilgiler edinmeleri için olanaklar yaratılmalıdır. Böylece nesiller arasındaki kültürel kopukluklar gidebirebilir ve özellikle gençlerin Alman toplumundan soyutlanmadan atalarının manevi değerlerini kazanmaları sağlanabilir.

Sünni kökenli yurttaşlarımız için:

Sünni kökenli yurttaşlarımızı, Alevi öğretisi konusunda bilgilendirmek, hem onları bir çok gerçek ışı bilgi ve şartlanmalardan (mum söndü, Hz. Ali'ye tapma vb.) kurtaracak, hem de İslam'ın yaşayan diğer yanını tanımalarını sağlayacaktır. Böylece Sünni ve Alevi kökenli yurttaşlarımızın birbirlerini daha iyi tanımaları sağlanacak, aralarındaki güven ve saygı pekişecektir.

Alman kamuoyu için:

İslamın yaşayan bir parçası olan Alevi öğretisinin Alman toplumunca tanınması, kültürel yaşama yeni bir katkı olacaktır. Bundan başka yurttaşlarımızın bir kısmının, bilinen İslam'dan değişik davranışları (örneğin; kadınlı erkekli öğretim ve çalışma yaşamı) Alman toplumunca daha kolay anlaşılacaktır. Alman eğitimcileri için Sünni ve Alevi kökenli ailelerden gelen çocukların davranış farklarına da açıklık gelmiş olacaktır.

Hamburg'ta yapmak istediklerimiz:

Türkiye'nin değişik yörelerinden gelen bir grup yurttaşımızın oluşturduğu Alevi Kültür Grubu hamburg'da Alevi öğretisini ve pratiğini Alevi ve Sünni kökenli yurttaşlarımız ile Almanlara Türkçe ve Almanca anlatımlı, şiirli, müzikli, semahlı programlarda, yayın organları ile tanıtmak amaçındadır. Alevi Kültür Grubu amaçları doğrultusunda benzeri girişimlerle işbirliği yapmanın gereğine inanmaktadır.

EK-5

1990 AYDINLAR ALEVİLİK BİLDİRGESİ

ALEVİLİK BİLDİRGESİ

Bu bildirge, İslamiyet'in Türkiye'de yaşayan bir kolu olan Aleviliğin, sorunlarını duyurmayı ve Alevilerin bazı isteklerini kamuoyuna yansıtmayı amaçlıyor.

Aleviler; başka inançlara, “doğru, güzel, kutsal” gözüyle bakarlar. Kendi inanç ve kültürleri için de aynı olumlu duygu ve yaklaşımı beklerler... Alevi öğretisinin tanınması, Türkiye için barış ve zenginlik kaynağı olacaktır...

Gerçekler

Türkiye'de 20 milyon Alevi yaşıyor.

60 milyona ulaşan Türkiye nüfusunun yaklaşık 20 milyonunu, Aleviler oluşturuyor.

Alevilik de, Sünnilik gibi İslam inancının bir koludur. Sünnilik kadar eskidir. Türkiye'de dinsel, siyasal, kültürel, sosyal yönleriyle Alevilik, halkın bir bölümünün yaşama biçimi olarak halen varlığını sürdürmektedir.

Sünni halkımızın Alevilik hakkındaki bilgisi yetersizdir.

Ülkemizdeki çoğunluğu oluşturan Sünni Müslümanlar, Alevilik hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyor. Bu kesimin Alevilik hakkındaki görüşleri, tamamen olumsuz önyargılardan, söylentilerden doğan yakıştırmalardan oluşuyor.

Geçmişte şeriatçı Osmanlı devleti zamanında Alevilere karşı yaratılan iftiralar, bugün de bazı insanlar tarafından gerçek gibi kabul ediliyor. Osmanlı zihniyetini bu çağda yaşatmaya kimsenin hakkı yoktur...

Diyanet İşleri, İslam'ın sadece Sünni kolunu temsil ediyor.

Türkiye'de çoğunluğu oluşturan Sünni İslam, Türkiye Cumhuriyeti'nde Diyanet İşleri Başkanlığı aracılığıyla resmen temsil ediliyor. Devlet okullarından din ve ahlak eğitimi ile; camilerde imamlar vasıtasıyla Sünni İslam yaşıyor ve yaşatılıyor.

Alevi varlığı yok sayılıyor

Buna karşın 20 milyonluk Alevi kitlesi resmen yok sayılıyor, görmezlikten geliyor.

Devlet yetkilileri, yaptıkları açıklamalarda, Türkiye'nin tümünü "Sünni" göstermeye çalışıyorlar. Halbuki Türkiye nüfusunun yaklaşık 3'te 1'i Alevidir...

Alevilere karşı olanlara birtakım yarı aydınlar da, "Alevilik öldü!" diyerek Osmanlıcı tavrından yana çıkıyor. Alevi geçinen bazı okumuşlar da kraldan daha fazla kralcı kesilerek bu görüşlere destek veriyor.

Kimileri de, Alevi kültürünün canlandırılmasını "gericilik" olarak görüyor. Bunlar, Aleviliği yok sayma tavırlarıdır. Unutulmamalı ki, Alevilik yok olursa, meydan Osmanlı kafalılara kalacaktır...

İnanç ve anlatım özgürlüğü bir insanlık hakkıdır.

İnsan Hakları Bildirgesi'nin 9. maddesi ve Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası'nın 24. Maddesi, herkese "Vicdan, dini inanç ve kanaat özgürlüğü" garantisi veriyor. Ülkemizde, cumhuriyetin kurulması ile birlikte Alevilere yönelik resmi devlet baskısı sona ermişse de eskiden gelen sosyal, psikolojik ve siyasal baskı varlığını sürdürmektedir. Aleviler, bu baskılar yüzünden "vicdan, dini inanç ve kanaat" özgürlüğünü kullanamıyorlar. Aleviler, halen Aleviliklerini gizlemek zorunda kalıyorlar.

Aleviler, Atatürk devrimlerini hep destekledirler.

Cumhuriyeti yaratan temel güçlerden birisi de Alevi kitledir. Aleviler, her zaman Atatürk devrimlerinin, laik güçlerin yanında olmuşlardır. Fakat, sıkıntıları Cumhuriyet döneminde de bitmemiştir.

Türkiye'de Hristiyanların, Yahudilerin, Süryanilerin bile kendilerine ait ibadethaneleri olduğu halde, Aleviler bundan yoksun bırakılmıştır. Bugün, Alevi kültürünü yaşatacak hiçbir kurum bulunmamaktadır.

İSTEKLER

Aleviler üzerinde baskı olduğu kabul edilmelidir.

Bugün Türkiye'deki 20 milyonluk Alevi kitle üzerinde, Osmanlı Devleti zamanından gelen ve halen sosyal, kültürel ve psikolojik ağırlıklı olarak süren ağır bir baskı vardır. Bu baskının adını, açık yüreklilikle koymanın zamanı gelmiştir.

Aleviler, çekinmeden “Ben, Aleviyim” diyebilmelidir.

Alevi kitle bugün bile Alevi olmaktan korku duymaktadır.

Buna gerek yoktur.

Bu kesimden insanlar, gerektiğinde, açıkça “Aleviyim” diyebilmelidirler. Bu, onların doğal insanlık haklarından birisidir. Politik veya maddi kaygılarla Aleviliğini gizleyenleri, bu tavırlarını bırakmaya, kültürlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Her insanın kendi kimliğini açıkça söyleyebilmesi, insanlık hakkıdır. Bu kimliğin “mezhepçilik” veya “Şovenistlik” ile damgalanması, temel insanlık hakkına saygı duymamaktır.

Sünni aileler, Alevilik hakkındaki düşüncelerini değiştirmelidir.

Türkiye'nin gerçek bir huzur toplumu olabilmesi için, Sünni ve Alevi kitlenin, birbirleri hakkında iyi düşünceler beslemesi gerekir. Aleviler hakkında görmediği şeyleri söyleyerek iftira etme olayına, Sünni aileler izin vermemelidir. Kafalara yerleşmiş olan olumsuz düşünceler atılmalıdır. Her inanç, her kültür; diğerlerine saygı duyarak ayrı ayrı yaşamalı, yaşatılmalıdır. Avrupa'daki Protestan ve Katolik mezhebinden aileler, bugün, yan yana, dostça, gül gibi yaşayıp gidiyorlar. Türkiye için de aynı samimi birliktelik mümkündür.

Aydınlar, Alevi varlığını, insan hakları bağlamında savunmalıdırlar.

Her ülkede olduğu gibi ülkemizde de, insan haklarını savunmak ve korumak, devletten önce aydınlara düşmektedir. Aydınlar, kendi sorunlarının dışındaki toplumsal sorunlarla ilgilenen toplumun seçkin elemanlarıdır. Bu nedenle, onlar, Alevi varlığına dikkati çekmek ve Alevilere yapılan baskılara karşı tavır almak zorundadırlar. Bugün ülkemizde insan hakları sorunları ve demokratik sorunlar bulunduğu gerçektir. Bunların en önemlilerinden birisi de Alevilerin durumudur.

Alevilerin sorunlarını duyurmada önderlik, aydınlara, demokrasiyi isteyen politikacılara, işadamlarına ve serbest meslek sahiplerine düşmektedir.

Türk basını, yayınlarında Alevi kültürüne yer vermelidir.

Bugün, Türk toplumunun en seçkin, en demokratik, en laik kafalı insanları, emekçisinden patronuna basın sektöründe yoğunlaşmıştır.

Buna karşın basınımızda, 20 milyonluk Alevi kitleyle ilgili bilgiye veya habere az rastlanıyor. Alevi kültürünün tanıtılmasına basınımız daha geniş olanaklar sağlamalıdır. İnaniyoruz ki Aleviler üzerindeki baskının kalkması, Türkiye'yi daha demokratik bir yapıya kavuşturacaktır. Bu durum basınımız için de bir kazanım olacaktır.

TRT, Alevi varlığını da dikkate almalıdır.

Türkiye radyo ve televizyon istasyonları, Alevi kitlenin varlığından habersiz gibi görünüyorlar. Radyo ve televizyonda, Alevi kültürü de yer almalıdır. Alevi büyükleri, Alevilerin kutsal günleri, şiiri, müziği, folkloru tanıtılmalıdır.

Alevi köylerine cami yapmaktan vazgeçilmelidir.

Diyanet İşleri, son yıllarda, Alevi köylerine cami yapmak, imam göndermek gibi, etkisiz bir baskı yöntemi daha geliştirdi. Kendi varlığından başkasına tahammül edemeyen zihniyetin bu uygulamasına, devletin alet edilmemesini bekliyoruz. Bu uygulamalar da derhal durdurulmalıdır. Aleviler, köylerine cami değil okul ve cem evi (kültür evi) istiyorlar...

Okullarda Alevi öğretisi de tanıtılmalıdır.

Bu ülkede, 20 milyonluk Alevi kitle devlete vergi veriyor. Tahminen üçte birisi Alevilerden alınan devlet bütçesinden Diyanet İşleri'ne, her yıl yüzlerce milyar lira para aktarılıyor. Laik bir ülkede, zorunlu din dersi uygulaması ve Diyanet İşlerine para verilmesi, yanlıştır.

Okullarda, din ve ahlâk eğitiminin zorunlu hale getirilmesi sonucu, Alevi kökenli öğrenciler, kendi öğretilerini değil, Sünni öğretiyi öğrenmektedirler. Bu yanlış uygulama yetmiyormuş gibi, okullarda Alevilik her fırsatta kötülenerek genç yürekler yaralanmakta, beyinlere düşmanlık tohumları ekilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın buna mutlaka engel olmasını bekliyoruz...

Bu durum, din ve vicdan hürriyeti ilkelerine uymadığı gibi toplumsal barışı da zedelemektedir. Bunu engellemek için, okullarda, isteyen Alevi öğrenciye, Aleviliği öğrenme olanakları yaratılmalıdır.

Hükümetlerin, Alevilere bakış açısı değişmelidir

Alevilere yönelik olumsuz şartlanmalar, iş başına gelen hükümet üyelerini de etkilemektedir. Bunlar, Aleviliği görmezlikten geliyor, yok sayıyorlar. Bakanlar ve milletvekilleri "Alevi" sözünü ağızlarına almaya korkuyorlar.

Bizim gibi çok kültürlü toplumlarda; hükümetler, bütün inançlara saygı duyacak bir politika izlemek zorundadırlar. Diyanet İşleri'nin; Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu açıdan yeni baştan düzenlenmesi, hükümetlerin önünde çok önemli bir görev olarak durmaktadır.

Aleviler, laik devletin güvencelerinden biridir.

Alevilik; bütün Ortaçağların sevgi ve sohbete dayalı tek canlı kültürü olarak bugüne dek geldi.

Aleviler; kültürleri gereği, hoşgörölü, bilime saygılı, ilerlemeye açık bir toplumdur. Bağnaz düşünceye karşıdır. Laik devletin, şariat devleti kurma çabalarına karşı korunması için, bugün Alevi varlığı bir güvencedir. Devlet, bu güvenceyi eritmeyi değil, kuvvetlendirmeyi düşünmelidir. Demokratik, laik, çoğulcu güçler, Alevi varlığının netleşmesi için çaba göstermelidir.

Dedelik kurumu, çağdaş anlamda yeniden yapılandırılmalıdır

Dedeler; yüzyıllarca Alevi kesiminin hem öğretmenleri, hem din görevlileri, hem yargıçları olarak çalıştılar. Bu insanlar; Alevi kültürünü kuşaktan kuşağa aktardılar.

Zamanımızda, camilerde ve okullarda yetişen yüz binlerce imam, ülkenin her tarafında maaşlı olarak çalıştırılırken, dedelik, Aleviliğin baskı altında tutulması sonucu, sıkıntı içindedir. Dedelere; kendilerini geliştirme ve yetiştirme olanakları sağlanmalıdır. Alevi kültürünün yaşatılmasında kendisini yenilemiş, çağdaş kafalı aynı dedelerden yararlanılabilir...

Yurt dışındaki Aleviler için acil programlar şarttır

Bugün; yalnız Federal Almanya'da 350 binle 400 bin arasında Alevi işçimizin bulunduğu sanılıyor. Yurt dışındaki Alevi işçiler; çocuklarına kendi kültürlerini vermek için yoğun istek duyuyorlar. Fakat; onlara Sünni programlardan başka seçenek verilmiyor. Bu da kabul görmüyor. Böylece yeni yetişen gençler; kültürel boşluğa itiliyor. Yurt dışındaki Aleviler için; Alevi kültürünü tanıtıcı programlar; Alevi çocukları için de bu konuda dersler şarttır. Devlet, bu işçiler için, din adamı yollarken Alevilik gerçeğini göz önünde tutmalıdır. Türkiye'de olduğu gibi yurt dışındaki Alevilere de, imamlar aracılığıyla din hizmeti sunmak mümkün değildir. Bu gerçek, artık kabul edilmeli ve aydın Alevi dedelerden yararlanılmalıdır.

Alevilik ile bugünkü İran Şiiliğinin ilgisi yoktur.

Alevilere karşı tavır içinde olanlar, geleneksel iftiralarını sürdürerek, Türkiye Aleviliği ile İran'daki molla düşüncesini aynı paralelde göstermeye çalışıyorlar. Bu yanlıştır. Gerek felsefede, gerek uygulamada Anadolu Aleviliği ile bugünkü İran Şiiliğinin bir benzerliği yoktur. Aleviliğin temeli; hoşgörü, insan sevgisi, canlıya saygı, zorbalığa karşı olmaktır. Aleviler; bağnaz güçlerin değil, demokratik kitlelerin yanındadırlar. Bu, geçmişte de günümüzde de böyle olmuştur...

Sonuç

Türkiye, tek değil, birçok kültürün bulunduğu bir toplumdur. Bu durum da ülkemiz için zenginliktir. Değişik kültürlerin kendilerini açık açık ortaya koyması, insanları bireysel planda demokratik, hoşgörölü, insancıl bir kimliğe sokar. Bu da tüm insanlığın arzuladığı bir hedeftir.

Temeli insan sevgisi ve barış olan Alevi kültürü, bugün hiç desteklenmiyor. Hükümetlerin, bu insan kültürünü koruması, yaşatması için aydınlarla işbirliğine girmesi şarttır. Siyasetçiler tarafından dile getirilen, “İnançlar ve fikirler üzerindeki baskıların kaldırılması gerektiği” yolundaki açıklamaların sözde kalmamasını diliyoruz. Bu konuda demokrat aydınlar olarak, tüm Türk halkından destek bekliyoruz...

Yaşar KEMAL, Aziz NESİN, İlhan SELÇUK, Tarık AKAN, Zülfü LİVANELİ, Berker YAMAN, Kıvanç ERTOP, Çetin YETKİN, Ataol BEHRAMOĞLU, Atilla ÖZKIRIMLI, Emil Galip SANDALCI, Süleyman YAĞIZ, Bekir YILDIZ, Muharrem Naci ORHAN, Erdal Atabek, Nejat BİRDOĞAN, Vedat GÜNYOL, Cemal ÖZBEY, Mesut MERTCAN, Battal PEHLİVAN Cengiz BEKTAŞ, Müjdat GEZEN, Recep BİLGİNER, Lütfü KALELİ, Jülide GÜLİZAR, Nevzat HELVACI, Nart BOZKURT, Tanıl BORA, Adnan SÖZEN, İhsan ATAR, Ahmet BULUT, Akın GÜRDAL, Musa ATEŞ, Rıza ZELYUT

**1998 HACİBEKTAŞ
ALEVİ ÖRGÜTLERİNİN ORTAK
DEKLARASYONU**

Sayın Cumhurbaşkanı, sayın Başbakan, sayın siyasi partilerin temsilcileri, değerli basın mensupları ve Hacı Bektaş Veli felsefesine, kültürüne duyarlılık gösteren, yurtdışından ve yurtiçinden katılan canlar merhaba.

Bu konuşmayı yurtiçi ve yurtdışı örgütlü, Avrupa Alevi birlikleri Federasyonu, Avusturya Alevi Birlikleri Federasyonu, İsviçre Alevi Birlikleri Federasyonu, Hollanda Alevi Birlikleri Federasyonu, İngiltere Alevi Kültür Merkezi, Balkan Alevi Birlikleri Federasyonu, Avrupa Alevi Akademisi, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, Hacı Bektaş veli Anadolu Kültür Vakfı, Hacı Bektaş Veli Kültür ve Tanıtma Derneği, Ankara Hacı Bektaş Derneği, Karacaahmet Vakfı, Şahkulu Sultan Vakfı, Kartal Cem Evi, Gazi Cem Evi, Tunceli Dayanışma ve Kültür Vakfı, Aşık Veysel kültür Derneği, Kızılırmak Köy Dernekleri adına sunuyorum.

Huzurunuzda Tüm Türkiye halkına sevgi ve saygılarımızı sunar esenlikler ve mutluluklar dileriz.

Bizler bilim doğmalarından arınmış tutarlı ve sağlıklı düşünmeyi, doğayı ve gerçeği keşfetmeyi ilke edinmiş, insanı, insan emeğini yaşamın odak noktasına almış bir felsefenin, bir yaşam biçiminin savunucularıyız. Bu bakış içerisinde gelişen olayları incelediğimizde dünyanın endüstri toplumundan bilgi toplumuna, emek yoğun teknolojilerden yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden uluslar arası ekonomiye, merkezi yönetimlerden yerel yönetimlere, dar alternatifsiz seçeneklerden sınırsız seçeneklere doğru baş döndürücü bir hızla ilerlediğini görmekteyiz. Bu gelişme sürecinin genel anlamda olumlu etkilerinin varsayılmasına karşın aslında ciddi gruplaşmalar, ırk ve inanç temeline dayanan ve süregelen savaşlar, katliamlar, işsizlik, toplumsal yozlaşma ve daha yoğun bir sömürü düzenini de beraberinde getirdiğinin farkındayız. Bu bağlamda ülkemizin de dünyada gelişen bu olaylardan etkilenmemesi mümkün değildir.

Bugün, burada bu tür olumsuz etkilerden kurtulmada var oluşundan günümüze kadar bizlere ışık tutmuş yaşadığı süreç içerisinde yaşam biçimiyle, ölümünden sonra ise anıları, ilkeleri, felsefesi ve kültürü ile bize yol gösteren

Hünkar Hacı Bektaş Velî'yi anmak ve O'nun yaşam biçimini örnek almak üzere buradayız. Hacı Bektaş Velî, ilimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır, demiştir.

İşte bizler bu felsefenin, bu kültürün, bu inancın ve bu yaşam biçiminin savunucularıyız. Dergahımız, mürşidimiz, pirimiz, dedemiz, talibimiz ve müsahibimizle, ozanımız, sazımız, semahımız ve cemimizle 72 milleti bir tutarız. Kadın-erkek, fakir-zengin, büyük-küçük farkı gözetmeyiz. İnsanı kutsar, onu ve emeğini hayatın merkezine alırız. İnanmanın bir hak olduğunu bildiğimiz kadar, başka bir şeye inanmanın, hatta hiçbir şeye inanmamanın bir hak olduğunu da biliriz. Bu olgunluk ve hoşgörü bizim yaşam felsefemiz ve terbiyemizdir.

Bu nedenledir ki gerçekten tüm kurum ve kurallarıyla geçerli, eksiksiz bir demokrasinin ve laikliğin özlemine yürekten duymakta, onun kırıntılarına bile sahip çıkmakta kendimizi laikliğin ve demokrasinin teminatı olarak görmekteyiz.

Biz Aleviyiz ve bu güzel topraklarda resmi rakamlarla belirtilmese de en az 20 milyon insanı oluşturmaktayız. Ülke sınırları içerisinde vergi veriyor, askere gidiyor ve gereken yurttaşlık ödevlerimizi eksiksiz yerine getiriyoruz. Bundan da gurur duyuyoruz.

Bu gururumuz ile ülkede var olan yönetim kademelerine, yönetim biçimlerine eleştiri yöneltme ve yasalar çerçevesinde madüdahale etme ve hesap sorma hakkını da kendimizde görüyoruz.

İşte bunun için Bizler,

- 1) Baskıcı ve yasağcı bir anlayış ürünü olan 82 Anayasası'nın ve 12 Eylül Hukuku'nun kaldırılmasını; yeni, demokratik özgürlükçü bir anayasanın hazırlanmasını ve yürürlüğe konulmasını istiyoruz.
- 2) Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılmasını istiyoruz. Ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, inançsal kimliğimizi korumak ve yaşatmak istiyoruz.
- 3) Yüzyıllar öncesine gidip inkar politikalarının muhasebesini sizlere anımsatmak istemiyoruz. Ancak geline bu noktada bunun bir çözüm değil, çözümsüzlük olduğunun artık kabullenilmesini istiyoruz. Bu nedenle Alevileri oraya buraya çeğiştiren eller yakamızdan çekilsin istiyoruz. Alevilerin kendi özgünlüğü içerisindeki yaşamına ve inancına saygı duyulmasını istiyoruz. Bırakınız, kendi özü ne ise öyle kalsın.

- 4) Hiçbir Alevi vatandaşın sudan gerekçelerle işine son verilmesini, terfisinin engellenmesini, oturduğu evde, kahvede, bahçede, parkta rahatsız edilmemesini istiyoruz.
- 5) Maraş, Sivas, Çorum ve Gazi olaylarının bir daha yaşanmamasını istiyoruz. Bunun için katliamların gizli kalan sanıklarının bulunup cezalandırılmasını istiyoruz.
- 6) Demokratik Laik devlet yapısına uygun olmayan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılmasını istiyoruz.
- 7) İrtica ile yapılacak mücadele bizler için bir ödevdir. Ancak irtica ile mücadele adına bugünlerde meclis gündemine yeniden getirilen "677 sayılı Tekke ve Zaviyelerin Kapatılmasına Dair" Kanuna cezaların artırılmasıyla yeniden uygulama kazandırma çabaları sürerken, bu yasa içerisinde Alevileri ve onların Dede'lerini küçük düşüren ve üfürükçülerle, falcılarla aynı kategoride değerlendiren, yine Alevi inancında önemli bir yeri olan Cemevinin kapatılmasını, ibadet yeri olarak camilerin gösterilmesini kabul etmiyoruz.
- 8) Alevi köylerine cami yaptırma politikalarından vazgeçilmesini, bunun yerine bu köylerin okul, sağlık ocağı, yol, çeşme, kitaplık gibi ihtiyaçlarının karşılanmasında duyarlı davranılmasını istiyoruz. Radyo ve televizyonlardaki bir mezhebin inançlarını karşılayan tek yanlı yayınlara son verilmesini istiyoruz.
- 9) Alevilik hakkında eğitim kitaplarında, yazılı görsel basında yer alan onun geçmiş değerlerine hakaret içeren, haksız isnat ve karalamalarda bulunan yayınlara son verilmesini istiyoruz.
- 10) İrticayı bugün "birinci" tehlike haline getiren olgunun salt dış etkenlerden kaynaklanmak yerine daha çok bu topraklarda 1950'li yıllardan bu yana devletin uyguladığı politikaların besleyip büyütmeleri sonucu bu noktaya geldiğinin bilincindeyiz. Bu politikalar değişmedikçe de onun hep birinci tehlike olmaya devam edeceğinin bilinmesini istiyoruz.
- 11) Yarınımızın teminatı olan gençliğimizin ve öğrencilerimizin daha özgür ortamlarda laik, demokratik, bilimsel ve parasız eğitim almalarını istiyoruz.
- 12) Mezhepçi, doğmacı bir anlayışın ürünü olan zorunlu din dersleri eğitimiyle çocuklarımızın kendi kültürlerine ve değerlerine yabancılaştırılmasını istemiyoruz. Bilime dayalı eğitimimizin doğmalara bağlanması,

meslek liseleri yerine İmam Hatip liselerinin açılması, devletin zorunlu din dersi politikaları bu yanlışların temelini oluşturmuştur. Bu yanlışların derhal düzeltilmesini istiyoruz. Bu anlamda:

*Zorunlu din derslerinin kaldırılmasını istiyoruz.

*Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasını istiyoruz.

*Zorunlu eğitim öncesi çocuklarımıza din kültürü adı altında pedagojik kuralların aksine doğmanın prangalarının vurulmasını istemiyoruz.

13) Bizler tüm bu istemlerimizin çağdaş, demokratik, laik bir toplum düzeyinde hayata geçeceğine inanıyoruz. Bu nedenle de devlet kadrolarının ortaçağ özlemcisi ırkçı ve şeriatçı kadrolardan derhal arındırılmasını istiyoruz.

14) Yıllardır ülkemizin bir bölümünde acı ve gözyaşı ile süren ve derin toplumsal tahribatlara neden olan ve kardeşi kardeşe kırdıran çatışmaların bir an önce son bulmasını istiyoruz. Köy boşaltma, zorunlu göçler, faili meçhul cinayetler ve insan hakları ihlallerine son verilmesini istiyoruz. İnsanların kendi köylerine yeniden dönmelerini sağlamak, yurttaşlarımızın mağduriyetinin önlenerek bölgeler arası ekonomik ve sosyal dengesizliklerin giderilmesini istiyoruz.

15) Anadolu coğrafyasının bir kültür, inançlar, diller mozaigi olduğu bilinci içerisinde, etnik ve inançsal hakimiyetin son bulmasını, ülkenin tüm insanları için Çağdaş Demokratik yurttaşlık hukukunun en geniş şekli ile uygulanmasını istiyoruz.

16) Barış, dostluk ve sevgiden yana olan Alevi toplumu olarak ülkemiz insanlarını birbirine kırdıran etnik milliyetçiliği körüklemekten öteye gidemeyen terörün her türüne karşıyız. Biz demokratik Alevi örgütleri; yukarıdaki taleplerimizi kimliğimiz olarak görüyoruz. Üzerimizdeki inkar ve asimilasyondan vazgeçilmesini istiyoruz. Biz Aleviyiz, Hukuken tanınmak istiyoruz. Adımızı istiyoruz.

Biliyoruz ki bugün kapısına geldiğimiz, hanesine konuk olduğumuz HACI BEKTAŞ VELİ de bu isteklerimizin savunucusuydu ve şu anda da tanığıdır.

“O”nun huzurunda bu sıraladığımız isteklere ulaşınca kadar mücadele edeceğimize söz verir, sizi ve tüm konuklarımızı sevgi, saygı ve muhabbetle selamlarız.”

(Bu bildiri ilgili tarihte bir yerde “Gülseren Eren Çakır”, bir başka yerde ise “Doç. Dr. Gülşen Erenler Çakır tarafından okunmuştur” notunu içermektedir.)⁴

⁴ H. Tosun, (2002), s. 164-170.

2012 BİRİNCİ BÜYÜK ALEVİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Büyük Alevi Kurultayı, Türkiye, Avrupa, Balkan, İran, Irak, Suriye’den 10 bini aşkın Alevinin, Alevi kurum yöneticilerinin, İnanc önderlerinin, Sanatçıların, Akademisyenlerin, Alevi Yöre Derneklerinin, Siyasi partilerin, Büyükelçiliklerin ve Sivil Toplum Örgütlerinin temsilcilerin katılımıyla 15-16 Ocak tarihlerinde Ankara’da gerçekleşmiştir.

Bugüne kadar pek çok kişi ve kurum, Alevilerin sorunlarını tespit etmek ve bu sorunlara çözüm getirmek iddiasıyla yola çıktı. Ama hiç kimse Alevilere ve Alevi kurumlarına samimiyetle kulak vermedi. Böylelikle Alevilerin somut ve meşru talepleri çarpıtılarak etkisizleştirildi. Bu tutum, Alevi inancının ve yolunun tartışılmasına kadar vardırıldı. Geline nokta, bu defa Alevilerin konuştuğu, sorunlarını ve taleplerini dile getirdikleri, bu talep ve önerilerin popüler siyasal söylemlerle bulandırılmadığı bir ortak iradeyi zorunlu kıldı. Bu iradenin tecellisi olan Büyük Alevi Kurultayı, Alevilerin haklarını Alevilere teslim edenlerin kurultayıdır. Alevilerin haklarını başka mahfillerde arayanların kurultayı değildir.

Bu amaçla toplanmış bulunan Büyük Alevi Kurultayı’nın ukdesi, bir sonraki adımda Dünya Alevi Kurultayı’nın gerçekleştirilmesi ve kurumsallaşmasıdır. Yetmiş iki millete bir nazarla bakıp “**yol bir sürekin bir**” şiarıyla yaşayan Aleviler, dünya üzerinde dağılmış bulundukları değişik coğrafyalarda ötekileştirme ve ayrımcılık kavramlarıyla ifade edilebilecek ortak sorunlarla boğuşmaktadır. Temel amaç, dünyada Alevilerin yaşadığı her yerde düzenlenecek bölgesel kurultaylarla açığa çıkacak mücadele coşkusu ve enerjisi ile sorunlarımızı çözmeye yönelik ortak bir iradenin yaratılması ve bu iradenin Dünya Alevi Kurultayı ile taçlandırılmasıdır.

Kurultayımız toplumsal eşitsizliğin arttığı, mahalle baskısının yaygınlaştığı, siyasette gerilimin ve çatışmanın yaşandığı, sanatın değil politikacıların ucubeleştiği, Türkiye’nin huzursuzluğa, mutsuzluğa ve kutuplaştırılmalara maruz kaldığı bir ortamda toplanmıştır.

Bunun bilincinde olan Aleviler, aynı zamanda Türkiye’de, siyasal İslamcı hegemonyanın, gerek kamusal alanda, gerek özel alanda, cemaatler ve AKP iktidarının işbirliği ile kurduğu sosyal ve politik baskı mekanizmalarını, farklı olanları mağdur haline getirdiğine tanık olmaktadır.

Biz Aleviler, her insanın doğuştan kazanılmış hakları olarak, bilinen, sağlık eğitim barınma, gibi haklarının AKP hükümeti ile birlikte kamusal hizmet olmaktan çıkarılıp piyasa koşullarına, terk edildiği, özelleştirilme adı altında, cemaatlere peşkeş çekildiğinin bilincindeyiz. Bu nedenle kurultayımız, barınma sağlık ve eğitim hakkını kamusal bir hizmet olduğunu görüp, ücretsiz nitelikli ve herkese eşit sunulmasını savunmaktadır.

AKP hükümetinin küresel kapitalizm ve neo liberalizmle kurduğu çıkar ilişkisinin sonucu, ortaya çıkan yıkım politikaları, emekçileri ve üreten tüm kesimleri ezmektedir.

Tüm emek örgütlerinin mücadeleleri sonucu elde ettikleri kazanımları, her geçen gün geriye gitmektedir.

Tüm bu politikaların sonucu, yoksulluk ve işsizlik giderek artmaktadır.

Bütün bunlar Alevilerin sorunlarından bağımsız olmamakla birlikte, Alevilerin kendine özgü çözüm bekleyen sorunları ve talepleri vardır.

Ülkemizde de Aleviler tarih boyunca yoğun baskı ve ayrımcılığa maruz bırakılmış ve katliamların, sürgünlerin hedefi olmuşlardır. Koçgiri, Dersim, Maraş, Çorum, Malatya, Sivas Ümraniye ve Gazi katliamlarının utancıyla yüzleşilmesi ve Alevilerin acılarının paylaşılması Türkiye’de yurttaşların farklılıklarına rağmen barış içinde bir arada yaşamalarının gereğiysen resmi ağızlardan katliamları onaylayan seslerin yükselmesi, Alevilerin acılarını gün geçtikçe daha da derinleştirmektedir. Aleviler yakın tarihte Sivas’ta yakıldıklarında dönemin başbakanı bu eylemi gerçekleştirenlerin burnunun dahi kanamadığını övünçle ilan edebilmiştir. Ne acıdır ki, katliamı gerçekleştirenlerin avukatlığına soyunan bir şahıs daha sonra bu ülkenin adalet bakanı olmuştur. Öte yandan Alevilerin sorunlarını çözme iddiasıyla çalıştay düzenleyen mevcut hükümet, adı Alevi katliamlarına karışmış bir şahsı Alevilerin sorunlarını tartışmak üzere çalıştaya davet etme cüretinde de bulunmuştur. Bu da yetmezmiş gibi ülkenin bugünkü başbakanı, 1980 yılında büyük bir Alevi katliamına sahne olmuş olan Çorum’da gerçekleştirilen bir mitingde, fetvalarıyla Alevi katliamlarını kutsamış olan şeyhülislam Ebu Suud’un adını Çorum’un gururu diye anabilmiştir. Başbakanın Alevilere yönelik açık nefret ifade eden bu söylemi, geride bıraktığımız anayasa referandumu öncesinde yaptığı konuşmalarda doruk noktasına çıkmıştır. Bu konuşmalardan birinde başbakan, Siirt’te okuduğu şiir nedeniyle aldığı hapis

cezasının Yargıtay'ın Alevi hakimlerin bulunduğu bir dairesi tarafından onandığını ileri sürmüştür.

Ülkenin başbakanının dahi Alevilere yönelik söylemlerinde ortaya çıkan ve Alevileri toplumun diğer kesimleri karşısında açık hedef haline getiren bu tutum, çeşitli topluluklara yönelik olarak yaratılan ve yeniden üretilen kin ve nefret duygularının, kardeşlik ve hoşgörü gibi içi doldurulamayan afakî kavramlarla ortadan kaldırılamayacağını gözler önüne sermektedir. Çağdaş demokrasi ve insan hakları anlayışı, kişilere ve gruplara ırk, inanç, cinsiyet vb. özellikler bakımından taşıdıkları farklılık nedeniyle yöneltlen ve toplumsal önyargılardan beslenen nefret ve ayrımcılık suçu içeren saldırılara karşı yasal düzenlemelerin yapılması gerektirmektedir. Türkiye'de Alevilerin ve ötekileştirme ve ayrımcılığa maruz bırakılmış tüm grupların sorunlarını çözme iddiasında olanların öncelikli hedefi, nefret suçlarına ilişkin hukuki alt yapıyı oluşturmak olmalıdır. Demokratikleşme çabalarının başarısı her şeyden önce, Alevilere, azınlık inanç gruplarına ve şu ya da bu farklılıkları nedeniyle ayrımcılığa uğrayan bütün gruplara yönelik toplumsal önyargılardan beslenen ve sürekli şiddet üreten nefret ve ayrımcılık duygusuyla mücadele kararlılığına bağlıdır. Türkiye toplumu olarak katliamların ayıbı ve utancıyla yüzleşmek ve mağdurların bu konudaki acı ve hassasiyetlerini paylaşmak amacıyla adım atmak, nefret suçlarına ilişkin bilinç geliştirme yolunda bir başlangıç noktası olarak düşünülmelidir. Alevilere yönelik katliamlar zincirinin bir halkası olan Sivas Katliamının gerçekleştiği Madımak Otel'i'nin utanç müzesi haline getirilmesi talebi de bu çerçevede değerlendirilmeli ve bir an önce karşılanmalıdır. Alevilerin toplumsal-tarihsel hafızasında aynı oranda önemli bir yer tutan tüm katliamlarla yüzleşilmelidir. Bu bağlamda, zamanaşımına uğratılan Çorum, Maraş ve Sivas Katliamlarının dosyaları yeniden açılmalı ve failer bir an önce ortaya çıkarılmalıdır. Dersim katliamıyla ilgili devlet arşivlerindeki kayıtlar açılmalı ve Seyit Rıza'nın mezarının yeri açıklanmalı, mezarı ailesine teslim edilmelidir.

Çağdaş demokrasi ve insan hakları anlayışının temel düsturlarından biri de eşit yurttaşlık ilkesidir. Eşit yurttaşlık ilkesi, yurttaşların dili, dini, inancı, cinsiyeti ve ırkı nedeniyle ayrımcılığa maruz bırakılmaksızın hakta ve özgürlükte eşit kabul edilmesini ifade eder. İnsanlığın ortak tarihi, eşitliğin anayasal güvenceye alınmasının bu hedefe ulaşmak için yeterli olmadığını gösteren örneklerle doludur.

Türkiye'de eşit yurttaşlığın gözetilmemesi nedeniyle ayrımcılığa maruz kalan toplulukların içinde Aleviler de yer almaktadır. Alevilerin temel sorunları, Türkiye'de siyasal ve toplumsal yaşamın Alevilerin diğer inanç gruplarıyla eşit

olanaklara sahip olarak yaşamalarına olanak bırakmayacak şekilde örgütlenmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Tam da bu nedenle Alevilerin hemen bütün talepleri eşit yurttaşlık talebi olarak değerlendirilebilecek niteliktedir. Öte yandan son yıllarda, bu taleplerle karşı karşıya kalan hükümetin, taleplerin karşılanmasını Alevilerin bir inanç topluluğu olarak farklılıklarını 'kabul edilebilir' bir tanımla meşrulaştırmaları koşuluna bağladığı görülmektedir. Düne kadar Aleviler katledilirken bugün geline nokta bizzat Aleviliğe saldırılmakta, Aleviliğin içini boşaltan ve Alevilerin hem hâkim inanç grubundan farklılığını hem de Alevilerin kendi içlerindeki çeşitliliği inkâr eden tek tipleştirici bir Alevilik tanımı yaptırma gayreti dikkat çekmektedir. Aleviler "Alevilik Nedir?" sorusuna devlet tarafından kabul edilebilir bir yanıt vermeye zorlanmakta, ilahiyat uzmanları ve siyasetçiler başta olmak üzere çeşitli kimseler bu soruyu Aleviler adına yanıtlama konusunda adeta birbirleriyle yarışmaktadır. Yine bu bağlamda, Aleviliğin temel kurumları ve Alevilerin iç konuları olarak görülmesi gereken kimi konular devlet merkezli bir kurumsallaştırma hedefi doğrultusunda tartışma konusu yapılmaktadır. Bunun en somut örneklerinden birini, dedelik kurumunu devletin müdahalesine açmaya yönelik tartışmalar ve girişimler oluşturmaktadır. Aleviliğin ne olduğu ya da dedelik kurumunun Alevilik içindeki yeri ve kuruma ilişkin mevcut sorunların neler olduğu, bilimsel bir araştırmanın veya teolojik bir tartışmanın konusu olabilir. Ancak açıktır ki Alevilerin Aleviliğin ne olduğuyla ilgili bir sorunları yoktur. Alevilik Alevilerin inanç adına yaşadıklarının ve yapıp ettiklerinin tümüdür. Aleviliğin dedelik kurumu gibi temel kurumları da zaten Alevilik öğretisinin çerçevesi içinde anlamlandırılmış bulunmaktadır. Bu konuların, devletin Aleviliğe onu yeniden inşa edecek tarzda müdahale etmesinin zeminini oluşturmak üzere tartışmaya açılmasındaki esas amaç, Alevilerin son derece anlaşılır ve meşru olan eşit yurttaşlık talebi mücadelesini etkisizleştirmektir. Bu talebi pazarlık konusu haline getirmeye yönelik tanım tartışmalarına son verilmelidir.

Eşit yurttaşlık ilkesinin hayata geçirilmesi, ötekileştirme ve ayrımcılığı topyekun reddeden bir bilincin geliştirilmesi ve toplumsal yaşamın her alanının bu bilinç doğrultusunda yeniden yapılandırılması ile mümkündür. Alevilerin eğitim-öğretim, bürokrasi gibi başlıca alanlarda maruz bırakıldıkları ayrımcılık, Türkiye'nin eşit yurttaşlık idealinin gerçekleştirilmesi yolunda ne kadar geri bir noktada durduğunu gözler önüne sermektedir. 2007 yılında Amasya'da Meslek lisesinde okuyan dört kız öğrencinin okulda ve kaldıkları yurttan namaz kılmaya zorlanması, geçtiğimiz Aralık ayında Çorum'da ilköğretim öğrencilerinin "uygulamalı eğitim" gezisi adı altında camiye götürülerek namaz kılmaya zorlanmaları gibi basına da yansıyan olaylar, eğitim-öğretim alanında Alevilere

yönelik ayrımcılığın iddia edildiğinin aksine son bulmadığını gözler önüne seren örneklerdir. 2009 yılında, Malatya'nın Hekimhan ilçesinde hizmet veren devlet hastanesinin yemekhanesinde çalışan bir Alevi kadın işçinin amiri tarafından "Alevilerin yaptığı yemek yenmez" denilmek suretiyle mutfakta çalışmaktan alıkonulması ve aşçıbaşı tarafından aynı gerekçeyle elinin satırda yaralanması olayı da kamuda çalışan Alevilere yönelik ayrımcılığı gözler önüne seren çarpıcı bir örneği oluşturmaktadır. Bu uygulamalar yeni olmamakla birlikte söz konusu olayların hükümetin Alevilere yönelik demokratik açılım söylemi ve girişimleriyle tarihsel olarak çakışması, söz konusu girişimlerin tanım tartışmalarına boğulmaksızın ve talepleri pazarlık konusu yapmaksızın Alevilerin gerçek ve son derece yakıcı sorunlarına odaklanması gereğinin altını çizmektedir. Eğitim-öğretimde ve kamuda Alevilere yönelik ayrımcılığı gözler önüne seren bu olaylar ve tüm ayrımcılık iddiaları bir an önce ciddi ve tarafsız idari soruşturmalarla aydınlatılmalıdır.

Alevilerin eşit yurttaşlık taleplerine temel teşkil eden en önemli sorunlarından biri de, zorunlu din dersi uygulamasıdır. Zorunlu din dersleriyle amaçlanan, inanç yönüyle de tek tip yurttaş yaratmaktır. Bu doğrultuda tek inanç olarak İslam, tek mezhep olarak Hanefilik ve hatta tek itikat olarak maturidilik öne çıkarılmaya çalışılmaktadır. Bu dayatmalar karşısında inançlı veya inançsız, hatta Sünni yurttaşlarımız dahi mağdurdur konumundadır.

Aleviler özelinde durumu değerlendirecek olursak, zorunlu din dersi uygulaması her şeyden önce Alevilerin vicdan özgürlüğüne müdahale niteliği taşımaktadır. Otuz yıldır Alevi çocuklara ve gençlere okutturulan zorunlu din dersleri marifetiyle çocuklar ve gençler kendi yoluna, erkânına ve toplumsallığına yabancılaştırılarak asimile edilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye'de zorunlu din dersi uygulamasının velilerin çocuklarına kendi inançları doğrultusunda eğitim verme hakkını ihlal ettiği yolundaki kararı açıktır. Danıştay da ilk ve ortaöğretimde verilen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin mevcut içeriğiyle zorunlu tutulmasının hukuka aykırı olduğunu hükme bağlamıştır. Yargı kararları ortadayken hükümet, zorunlu din dersi uygulamasının kaldırılması konusunda herhangi bir adım atmaya yanaşmadığı gibi, müfredat Alevilikle ilgili metinler eklemek gibi göstermelik çözümlere yönelmektedir. Kimler tarafından nasıl hazırlandığını hiçbir Alevi örgütünün bilmediği, ama Aleviler tarafından hazırlandığı iddia edilen bu metinler bir müjde gibi Alevilere sunulmaktadır. Bu da açıkça göstermektedir ki hükümet kendi Alevilerini ve Aleviliğini üretmek çabasında ısrar etmektedir. Bu süreç tarafımızdan dikkatle izlenmektedir. Bundan sonra düzenlenecek Alevi kurultaylarıyla

süreci takip ve teşhir etmekte kararlı olan biz Alevilerin talebi açık ve nettir. Zorunlu din dersleri kaldırılmalıdır.

Öte yandan, laiklik ilkesine aykırı bir biçimde, din alanına siyasal müdahalenin kurumsallaşmış biçimini temsil eden Diyanet İşleri Başkanlığı'nın konumu ve görevleri, Alevilere yönelik asimilasyonu derinleştirmektedir. Bir kamu kurumu olmasına rağmen İslam inancının içeriğini ve biçimini belirlemek gibi teolojik bir göreve soyunan, din ve ahlak alanında halkı aydınlatma görevi çerçevesinde ahlak alanını bütünüyle ve belirli bir İslam anlayışı temelinde dinselileştiren ve ibadethanelerin yöneticisi sıfatıyla çoğu din hizmetinin yürütülmesini tekelleştiren Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, bu nitelikleriyle, Alevileri Sünileştirme amacına hizmet ettiği ve din ve vicdan özgürlüğünü ihlal ettiği açıktır. Nitekim Diyanet İşleri Başkanlığı'nın temsil ettiği ve topluma dayattığı tek tip inanç anlayışıyla uzlaşması mümkün olmayan Aleviliğin, müstakil bir inanç ve ibadet düzeni olduğu reddedilmektedir. Bu reddiyeenin en somut ifadelerinden biri, Aleviler için ibadethane işlevi gördüğü açık olan cemevlerine ibadethane statüsünün tanınmamasıdır. Alevilerin eşit yurttaşlık taleplerini etkisizleştirmek üzere Aleviliği tanımlamaya ve siyasal amaçları doğrultusunda yeniden inşa etmeye soyunan siyasal irade, cemin niteliğini ve cem evlerinin statüsünü de bu bağlamda tartışmaya açmaktadır. Aleviliğin ne olduğuyla ilgili bir sorunları olmayan Alevilerin, ibadetlerinin ve ibadet mekânlarının Alevilik öğretisi içinde anlamlandırılması konusunda da bir sorunları olmadığı açıktır. Sorun, cemevlerine yasal statü tanınmamasından kaynaklanan bir eşitsizliğe mahkûm edilmiş olma sorunudur. Alevi inancı ve ritüellerinin farklılığını inkâr etmek suretiyle yurttaşların hakta ve özgürlükte eşitliğini hiçe sayan bir başka uygulama da Alevi köylerine zorla cami yapılmasıdır.

Kendini Müslümanlığı tanımlama ve ibadet pratiklerini belirleme konusunda yetkili merci olarak gören bir kurumun varlığı ve merkezi idare içinde yapılanmış olması kabul edilemez. Diyanet İşleri Başkanlığı kaldırılmalı, cem evlerinin ibadethane statüsü pozitif hukuk çerçevesinde tanınmalı ve Alevi köylerine zorla cami yapılmasına olanak sağlayan yasal ve idari düzenlemeler bir an önce yürürlükten kaldırılmalıdır.

Öte yandan dünyanın hiçbir yerinde, bir inanç topluluğunun kutsal mekânlarının parayla ziyaret edilebilen bir müzeye dönüştürülmesini kabul edebilen bir anlayışa rastlamak olanaklı değilken Aleviler bugün, Hacı Bektaş Dergâhı'na ücret karşılığı ve ziyaretçi olarak girebilmektedirler. Siyasi irade, dergâhın, asıl sahipleri olan Alevilere iade edilmesine yönelik herhangi bir girişimde bulunmayı da reddetmektedir. Alevi topluluklar için tartışmasız biçimde

en önemli kutsal mekanlardan biri olan Hacı Bektaş Dergâhı, gerçek sahiplerine teslim edilmelidir.

Alevi inancının ve ibadetlerinin özgünlüğünü inkâr eden yaklaşımın Alevi-lerin kutsal mekânlarını hiçe sayma biçimindeki tutumu, Hacı Bektaş Dergâhı'yla ilgili düzenlemeyle de sınırlı değildir. Alevi toplumunun önemli kutsal mekanlarından bir diğeri olan, Elmalı Tekke Köyü'ndeki Abdal Musa türbesinin yanı başında taş ocağı yapılması için ruhsat verilmesi, Dersim'de Munzur vadisinde yapılması planlanan barajlarla Alevilerin kutsal saydığı çeşitli mekân ve ziyaretlerin yok edilecek olması da Alevilerin inanç ve ibadet özgürlüklerine doğrudan saldırı niteliği taşımaktadır.

Aleviler kendisi için talep ettiği tüm demokratik hak ve talepleri, bu ülkede yaşayan ve Aleviler gibi ayrımcılığa maruz kalan tüm farklı; etnik, inançsal, kültürel kimlikler içinde eş değerde talep etmektedir.

Bu nedenle kurultayımız, ülkemizin en önemli gündemlerinden birini oluşturan Kürt sorununun, demokratik, barışçıl ve şiddetten arındırılmış yöntemlerle çözülmesini talep etmektedir.

Kürtlerin kültürel kimlik haklarını ve anadillerini kullanma özgürlüğünü evrensel bir insan hakkı olarak görmektedir.

Kurultayımız yukarıda ifade edilen tüm bu sorunların çözümü ve taleplerin karşılanmasını sağlayacak zeminin yaratılmasının; Türkiye'nin ihtiyacı olan, toplumun tüm kesimlerinin katılımı ile yeni baştan yazılmış, demokratik bir anayasadan geçtiğine inanmaktadır.

Biz Alevilerin baştan beri söylediği gibi, hiç bir kesimin talebini dinlemeden, sadece yüksek yargıyı ele geçirmek amacı taşıyan, yeni AKP anayasasının kendisi de, bizzat 12 Eylül anayasası kadar sorunludur.

Yeni anayasa ihtiyacının zarureti tespit etmiş olan kurultayımız, önümüzdeki süreçte çalışma programının merkezine Yeni Anayasa'ya ilişkin görüşlerini oluşturmak için yapılacak çalışmaları koymuştur.

Alevilerin hakta ve özgürlükte eşit yurttaşlar olarak tanınma talebinin içeriği ve gerekçeleri açıktır. Aleviler VAR'dır ve Alevilik HAK'tır. Tam da bu nedenle;

Ötekileştirilen tüm diğer gruplarla birlikte Alevileri de hedef alan nefret suçları yasal müeyyidelere bağlanmalıdır.

Türkiye toplumunun utancı olarak görülmesi gereken tüm Alevi katliamlarıyla yüzleşilmeli ve bu bağlamda;

Madımak Otelı utanç müzesi yapılmalıdır.

Zamanaşımına uğratılan Maraş, Çorum ve Sivas katliamlarının dosyaları yeniden açılmalı ve failleri ortaya çıkarılmalıdır.

Dersim katliamıyla ilgili devlet arşivleri kamuoyunun bilgisine sunulmalı, Seyit Rıza'nın mezarının yeri açıklanmalı ve mezar Seyit Rıza'nın ailesine teslim edilmelidir.

Aleviliği siyasal amaçlar çerçevesinde yeniden tanımlama ve inşa etme girişimlerine son verilmelidir.

Eğitim, öğretim başta olmak üzere tüm kamu hizmeti alanlarında ve bürokraside Alevilere yönelik ayrımcılık iddiaları, hukuk devleti ilkesine inanan tüm yurttaşların adalet duygusunu tatmin edecek biçimde soruşturularak aydınlatılmalıdır.

Zorunlu din dersleri kaldırılmalıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığı kaldırılmalıdır.

Cemevleri ibadethane olarak kabul edilmelidir.

Alevi köylerine zorla cami yapılmasına son verilmeli, şimdiye kadar yapılmış bulunan camiler kaldırılmalı veya köy halkının talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda cemevine dönüştürülmek üzere mimari yapı ve donatılarında gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

Hacı Bektaş Dergâhı, dergâhın gerçek sahipleri olan Alevilere teslim edilmelidir.

Keza, Karacaahmet ve Şahkulu gibi, ancak kira karşılığı kullanılabilen dergahlar da Alevilere teslim edilmelidir.

Alevilerin kutsal mekânlarına yönelik yağmaya son verilmelidir.

Abdal Musa türbesinin yanı başında taş ocağı yapılmasına müsaade eden yapım ruhsatı iptal edilmelidir.

Munzur vadisine, Alevilerin kutsal mekânlarının yok olmasına yol açacak biçimde yapılması planlanan barajların yapımı durdurulmalıdır.

Antakya ve çevresinde yaşayan Alevilerin, kutsal günü sayılan 'Gadiri Hum' resmi tatil olarak kabul edilmelidir.

Toplumsal önemli bir kesiminde Alevilere karşı içselleştirilmiş bir nefret ve önyargının bulunduğu kesindir. Bu nefret ve önyargılar, kuşaktan kuşağa aktarılmaya devam etmektedir. Tam da bu nedenle, sıraladığımız tüm taleplerimize temel teşkil eden ayrımcılık tek başına bir yasa ve hukuk sorunu değildir. Öte yandan söz konusu nefret ve önyargılar yalnızca Alevilere yönelik de değildir. Bu anlamda Alevilerin sorunları, farklılıklarıyla hakim inanç ve anlayışların dışında kalan ve ayrımcılığa uğrayan tüm grupların sorunudur. Hükümet zorunlu din derslerini dayatmak yerine eğitim müfredatının içeriğini ayrımcılığa karşı farkındalık yaratacak biçimde şekillendirmelidir.

Alevilerin talepleri açık ve nettir. Talepleri dinlemek ve karşılamak iddiasıyla Alevi açılımına girişen hükümet, Alevi Çalıştay adı altında düzenlediği

toplantıların tutanaklarını ve sonuç raporunu bir an önce kamuoyuna açıklamalıdır. Bugün burada Büyük Alevi Kurultayı'nda bir araya gelen biz Aleviler, bundan sonra gerçekleştireceğimiz kurultaylarla da AKP iktidarının ve genel olarak da iktidarların Alevilere yönelik politika ve uygulamalarının takipçisi olacağımızı beyan ederiz.

EK-8

2013 ÜÇÜNCÜ BÜYÜK ALEVİ KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Barış arzusu ve umuduyla izlediğimiz bir süreçten geçiyoruz. Ne mutlu ki eller tetikten çekildi, ne mutlu ki ölüm haberleri gelmiyor dağlardan ve şehirlerden. Kimileri barış koydu bu sürecin adını, kimileri müzakere dedi, kimileri ateşkes, kimine göre çözümdü, kimine göre teslimiyet ve hatta ihanet, kimine göre artık zamanı gelmişti, kimine göre zamanı geçmişti de biz farkında değildik. Herkes bu süreci kendi meşrebince ya bağrına bastı ya da aşına olduğumuz bir nefretle reddetti.

Demokratik Alevi Hareketinin bileşenleri olarak bizler de, bu sürece dair söyleyecek sözümüz var diyerek bir araya geldik.

Bu coğrafyanın Kürtler, Ermeniler, Aleviler, Süryaniler, Çingeneler, Ezidiler gibi adları saymakla bitmeyen zulüm görmüş kadim halkları her seslerini yükselttiklerinde, kimlik siyaseti yapmakla suçlandılar. Oysa kimlik siyaseti yapanlar, bu halkları yalnızca kendileri üzerine söz söylemeye zorlayan, birbirleri üzerine ve birbirleriyle konuşmaktan men eden muktedirlerin ta kendisidir. Çünkü diğerlerini görmeyen, salt kendisiyle meşgul olan her siyaset bir benlik üretir. Benlik siyaseti, kimlik siyasetidir. Bizi benlik üzerinden kimlik siyasetinin çukuruna düşürerek orada hapsedmek istiyorlar. Kimlik siyasetinin Alevi Hareketinin hapishanesi haline gelmesine izin vermemekte kararlı olan bizler, barışın salt devlet eliyle ve devletin istediği kadar değil, halkların iradesi ve sözüyle başarılacağına olan inancımızı ve bu nedenle de barış sürecinin tam göbeğinde yer aldığımızdan hiç şüphe duymadığımızı beyan ediyoruz.

Bu baptan olmak üzere öncelikle, barış süreci karşısında kaygılı bir bekleyiş ve atalet içinde olan herkesi, dikkatlerini iktidarın adımlarına çevirmeye, attığı

her adıma müdahale etmeye hazır olmaya, barışı tek başına AKP'ye teslim etmemeye ve AKP'nin süreci konjonktürel çıkarları uğruna istismar etmesine karşı uyanık olmaya çağırıyoruz. Bundan önceki çatışma sürecinde bedeli nasıl hep beraber ödediysek barış sürecini de hep beraber yürüteceğiz. Barış süreci kendinden menkul bir varlık değildir, ancak bizim varlığımızla ete kemiğe bürünür. Barış AKP hükümetinin kerameti kendinden menkul el çabukluklarıyla tesis edilebilecek bir şey değildir.

Bugün iktidarın süreci bir şirket zihniyetiyle ve istihbari bir operasyon gibi yönettiği aşîkârdır. Bu durumu da, hedeflerini dikte ederek ülkenin dört bir yanına yolladığı akil adamlar üzerinden bir toplumsal uzlaşma süreci olarak pazarlamaktadır. Alevi toplumunu manipüle etmek üzere görevlendirilenlerin tarihi de, belleklerimizde dün gibi tazedir: Daha düne kadar Fethullah Gülen adlı şahsın Alevilere dönük, Kürtlere dönük nefret kusan yazıları ve sözleri gün gibi ortadayken, bu kişiyi filozofluk payesiyle donatan, bu nefreti ondan ödünç alıp bir de Alevilere hoşgörü gömleğiyle pazarlamaya kalkışan, Alevilerin öz örgütlenmelerini iktidarlara ihbar etmekten geri durmayan, bu örgütlerin yaptığı mitingleri terörizm, bu mitinglere katılanları Kürt teröristi sayan, Alevilerin ayinlerini de kurduğu diyanet taklidi kurullarla yozlaştırmaya çalışan; Alevilere, sosyalistlere yönelik katliamlarda elinin kana bulandığından kimsenin kuşku duymadığı şahsiyetleri ayinlere sokan ve postta dizinin dibine oturtan, en son olarak da Fethullah Gülen'le geliştirdiği ortak cami-cemevi-aşevi projesini övünçle ilan eden İzzettin Doğan, akil adamlığa bihakken layıktır! Kürtlere, Ermenilere, Alevilere, ezcümle kendisinden gayrı kim varsa, herkese düşman olan ve can güvenliklerini tehlikeye sokmak üzere hedef gösteren Yeni Akit gazetesinin yayın yönetmeni ve yazarları da akil adamlığa o kadar layıktır. Layıktır, çünkü bu isimlerin seslendiği bir taban varsa eğer, düne kadar Kürt ve Alevi düşmanlığına yönelttikleri bu tabanı, şimdi Kürt dostu olmaya da ancak onlar ikna edebilir.

Barışa dair ortak bir irade oluşturmak üzere 3. Büyük Alevi Kurultayı'nda bir araya gelen bizler, yukarıda saydığımız zihniyetlerle ve bu zihniyetleri saygın kılmaya çalışan payandalarıyla yollarımızı kesin olarak ayırdığımızı beyan ederiz.

AKP iktidarının ve onun güdümündeki kalem efendilerinin daha şimdiden faturayı Alevilere kesmeye hazırlandıkları da aşîkârdır. On yıllara yayılan bir deneyimi geride bırakmış büyük bir hareketin bileşenleri olarak bizler; Alevilerin terörle ilişkilendirilmesi gayretlerinin, barış sürecini baltalamaya çalışanların PKK içindeki Alevi gruplar olduğu iddialarının, Suriye eksenli olarak

geliştirilen Alevi nefretinin Kürt eksenile birleştirilmesinin, Paris cinayeti kurbanlarının ve PKK'nın kimi üst düzey isimlerinin Alevi kökenli oluşlarının birden bire öne çıkarılmasının anlamını kavrayacak kadar irfan sahibiyiz.

Bununla birlikte, Alevileri barışın önündeki engel olarak işaretleyen tüm bu girişimler Alevi toplumu içinde büyük bir kitleyi sessizlik ve kaygıya sürüklemektedir. Abdullah Öcalan'ın 2013 Nevroz'unda okunan mesajındaki İslam Kardeşliği vurgusunun bu kaygıyı daha da derinleştirdiği açıktır. Öte yandan, barış sürecinde Alevilerin dikkatini doğrudan ve yalnızca bu vurguya çeken ve buradan tarihsel bir ittifakı, Osmanlı-Kürt Sünni ittifakını, İdris-i Bitlis'i nezdinde gündeme getirip Türkiye Cumhuriyeti'ni Osmanlıyla, Öcalan'ı İdris-i Bitlisi'yle özdeşleştiren bu yaklaşım da bütün hızıyla bilindik devlet zihniyetine teslim olmaktadır. Bugün devlet nasıl Sünniliğe vurgu yaparak Kürt hareketini kavramak istiyorsa, 1514 ittifakını sürekli hatırlatanlar da devletin çıkarlarına uyacak şekilde Kürt Hareketini ve Kürt toplulukları Sünniliğin hanesine yazmaktadırlar. AKP iktidarının barış sürecini domine ederek toplumsal tabana kapatma girişimlerine katkı yapmaktan öteye gitmeyen bu yaklaşıma karşı beyan ederiz ki; Kürt sorunu aynı zamanda Alevi sorunudur, Alevi sorunu aynı zamanda Kürt sorunudur. Çünkü vicdanını yitirmemiş her Alevi, Kürdün Kürtlüğünden ötürü eza gördüğü her yerde bir Kürt'tür. Ve aynı Alevi bilir ki, demokratik reflekslerle şekillenmiş her Kürt, bir Alevinin Aleviliğinden ötürü eza gördüğü yerde, kuşkusuz bir Alevi olacaktır. Yetmiş iki millete bir nazarla bakma düsturumuzu kendilerine göre yontup biçenler bilmelidir ki, yetmiş iki milleti bir nazarla gören göz, halklar arasına sınırlar çizen devletin gözü değildir; bizatihi dervişin, abdalın, meczubun, seyidin, pirin, mürşidin, talibin gözüdür.

Bu nedenledir ki Biz, hiç kimsenin kendini ve başkalarını iktidarın aynasından görme lüksünün olmadığı bir eşikte bulunduğumuzun farkındayız. Bu farkındalıkla, barış sürecinin önümüze koyduğu bir imkânı işaretlemek istiyoruz: On yıllardır süren bir şiddet döngüsünün çatışmasızlığa vardığı bu eşikte, birlikte ve barış içinde yaşamayı arzulayan halklar olarak, en yalın halimizle yüzümüzü kendimize ve birbirimize dönmek zamanıdır.

Bu baptan olmak üzere; Kürt Hareketi, sınırları daima egemenlerce belirlenmiş bir İslam kardeşliği vurgusuna hapsolmadan, hiçbir ezbere takılıp kalmadan, yeni bir Alevilik inşasına girişmeksizin; Alevilik, inanç ve azınlık sorunu üzerine konuşabilmelidir. Demokratik Alevi Hareketinin bileşeni olduğu iddiasını taşıyanlar da, Kürt sorununa ve Kürt halkına karşı geleneksel düşmanlık ve milliyetçi reflekslerle arasına kesin bir mesafe koymalıdır.

Kimliklerimizin, barışı muktedirlerin eline ve diline terk eden bir hapishaneye dönüşmesini engellemenin yegâne yolu, iktidar şebekesinin zehrinden arınarak kendi dilimize dönmemizdir. Bundandır ki çağrımızı, Aleviliğin diliyle ve Alevice yapıyoruz:

Eğer haklar eşitse, halklar kardeştir. Eğer haklar eşitse, yaşananın adı barıştır. Kardeşlik ve barışın yolu, eşitlikten geçer. Toplumsal barış ve eşitlik ancak toplumsal uzlaşa temelinde yapılmış demokratik ve eşitlikçi bir anayasayla sağlanabilir. Biz Aleviler, bu toprakların eşitsizliğe mahkûm edilmiş cümle kadim halkları gibi, yüzyıllardır ölüyoruz, öldürülüyoruz. Artık yiğitlik, şehitlik ve kahramanlık üzerinden ölümü değil; dostluk ve barış üzerinden yaşamı kutsamanın zamanı gelmiştir. Hüdaî'nin de dediği gibi, "ölüm ölür biz ölmeyiz" Eğer ölümü öldüremezsek, cesetlerimizi kaldıracak kadar dahi var olamayacağız. Şimdi ölümü öldürmenin vaktidir gayrı ve ölümümüz nasıl bu coğrafyanın kadim ötekileriyle birlikte olduysa, dirimimiz de öylece birlikte olacak! Soğuk bir politik aklın labirentlerinde değil, gerilimli, tutkulu bir aklın vicdanıyla, aşk ile....

12 Mayıs 2013

HACI BEKTAŞ VELÎ ANADOLU KÜLTÜR VAKFI
ALEVÎ KÜLTÜR DERNEKLERİ
HUBYAR SULTAN ALEVÎ KÜLTÜR DERNEĞİ
AVRUPA ALEVÎ BİRLİKLERİ KONFEDERASYONU

EK-9

2017 HACİBEKTAŞ DEKLARASYONU

Değerli Canlar,

Davetimizi kabul edip gelen tüm canlara aşkı niyaz olsun. Çağrımıza karşılık ses verenlere aşkı niyaz olsun..

Alevilere yıllardır yapılan baskı ve yok etme politikaları karşısında suskun kalmanın, suç ortağı sayılacağı düşüncesi ile duyarlılık gösterme ihtiyacımız doğmuştur. Bu nedenle Alevilerin günümüzde yaşadığı ve gittikçe derinleşen sıkıntılara kayıtsız kalmayı reddeden pirlar (ana-dede), araştırmacı, yazar, sanatçı ve aydınlar olarak bir araya geldik. Statü ve unvanlarımızdan bağımsız Alevi-Kızılbaş-Bektaşiler olarak ‘gönül kalsın yol kalmasın’ şiarıyla bir çalışma yürüttük. Birçok nedene bağlı olan asimilasyonun kaygı verici bir noktaya gelmesine ve sonucunda Alevilerin hızla özlerinden uzaklaşıyor olmasına dikkat çekmek ve özüne bağlanmaları için çözüm önerileri üzerine tartışmaların yapıldığı ve 3 yıla yakın bir zaman alan çalıştaylar gerçekleştirdik.

Yüzyıllardır asimile edilmeye çalışılan, kadim ve özgün bir inanç olan Alevilik (“inanç, yol ve erkân”), son dönemlerde sadece dışarıdan değil, içeriden de başlatılan asimilasyon politikaları ile var olduğundan bu yana en tehlikeli süreci yaşamaktadır.

Alevilik inancının; önce içini boşaltmaya, sonra başka bir inancın içinde eritip yok etmeye yönelik bu sinsi planın her gün biraz daha acımasızca hayata geçirildiğini ve bunun sonucu olarak da Alevilere her türlü baskı-zülüm -ayırıcılık yapıldığını görüp sessiz kalmak, suça ortak olmaktır.

Bu nedenle dünden bugüne, gelmiş geçmiş tüm Pirlarımızın, Ulu ozanlarımızın, Doğudan batıya tüm ocaklarımızın manevi ikliminde yaptığımız çalıştaylar sonucunda, mevcut büyük tehlike karşısında, susmak-seyretmek-kabul lenmek yerine; haykırmak-direnmek-mücadele etmek yolunu seçiyoruz.

Takiye yapmanın değil, gerçeği haykırmanın zamanı gelmiştir.

Üç yılı aşkın bir sürede yürüttüğümüz tartışmalar sonucunda vardığımız sonuçları ve acil uygulanması gereken çözüm önerilerimizi tüm canlılara sunuyoruz.

ALEVİLİK YAŞAYAN BİR İNANÇTIR!

Alevilik bir din değil inançtır, yaşam biçimidir.

Bu yaşama biçimi Zahirde sır Batında ayandır. Ulu ozanlarımızdan geçmişten bugüne aktarılan nefes ve deyişlere bakıldığında birlemenin nasıl olduğu açıkça görülmektedir.

Alevilik Hakk ve hakikat yoludur.

Aleviliğin inançsal, toplumsal ve kültürel boyutu vardır.

Doğanın dilini çözen ve insan yaşamını bu bütünün içinde ele alan felsefeye sahip bir inançtır.

Alevilik: Hak-Evren-İnsan birliğini, varlığın birliği temelinde bir bütün olarak gören, toplumsal yaşamı insan hakkı, eşitlik ve etno-kültürel çeşitlilik içinde birlik temelinde düzenleyen; tarihini, kültürel ve inançsal varlığını insanlık tarihi ve kadim uygarlıklardan alan, ekolojik sistemin sürdürülmesini öncelikli gören bir ekonomik ve felsefi düşüncesi ırklar üstü nitelikli evrensel bir yaşama biçimidir.

Bu nedenle Alevilik binlerce yıldır var olarak bugüne gelmiştir. Alevilik ve Aleviler geçmişten günümüze kadar semavi (ibrahimi) dinlerle etkileşim içerisinde olmuştur. Birçok din ve inançla yolu kesişmesine rağmen özünü korumuştur. Özellikle incelendiğinde birçok dine de katkı sağlamıştır.

ALEVİLİK, SEMAVİ (İBRAHİMİ) DİNLERDEN FARKLIDIR!

Semavi (İbrahimi) dinler olarak bilinen; Musevilik, Hristiyanlık ve İslamiyet ile Aleviliğin temel kabulleri tamamen farklıdır.

Semavi (İbrahimi) dinlerin 4 temel kitabına baktığımızda vahiye dayalıdır peygamberler aracılığı ile toplum üzerinde kendini buna göre tamamlar. Semavi (İbrahimi) dinlerin şartları ve cezaları vardır.

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî yaşam felsefesine, öğretilerine baktığımızda insana, akla ve doğaya dayalı olduğunu görüyoruz. Kamil insanı kendi içinde çıkaran bir inançtır. Okunulacak kitap olarak insanı görmüştür. Bu saz ve nefeslerle gelecek kuşaklara sözlü olarak aktarılmıştır. Alevi inancında insanı fiziki ve manevi anlamda yok edici, aşağılayıcı ve korkuya dayalı cezalar yoktur. Düşkünlük olduğunda toplumdan uzaklaştırılır ancak can'ın tekrar topluma geri kazanılması esastır.

Hakk, Evren ve İnsan tasarımı diğer inançlardan tamamen farklıdır. Bir varoluş felsefesi ile olayları değerlendirir.

İSLAM ALEVİLİĞİN İÇİNE GİRMİŞTİR!

Özellikle tarihsel süreçte Aleviliğin İslamiyet'le ilişkisi yoğun olarak gözlenmiştir. Aleviliğin İslam'la karşılaşması ile Alevi inancı ve Aleviler İslamlaştırılmaya çalışılmıştır. İslam'ın cihad, korku ile dayatmacı, yayılmacı politikası Aleviler için geçmişte de bugün de tehdit niteliğindedir. İslami unsurlar bugün Aleviliğin içine girmiş ve özünden uzaklaşmasına neden olmuştur. Bu değişim ve dönüşüm geçmişte korku vb. nedenlerle takiye olsa da bugün artık Aleviliği kendi özünden uzaklaştırarak yok etme noktasına getirmiştir. İslami asimilasyon politikalarının bir ürünüdür. Bu İslami yayma süreciyle başlamış kimi zaman zorlama ve katliamlarla devam etmiştir. Aleviliğin tasavvuf üzerinden İslamiyet'e bağlanması bir zorlamadır. Bu zorlama bugün artarak devam etmektedir.

Alevi inancını yok etmek için birçok söylence ve mit yaratılmıştır. Bu asimilasyon sadece devlet eliyle değil kimi Alevi dedeleri tarafından da yapılmaktadır. Alevilik İslam içinde gösterilerek dinsel bir unsur yaratılmaya çalışılmaktadır.

ALEVİ-KIZILBAŞ-BEKTAŞİ İNANCI

Alevilik Hak ve Hakikat Yoludur.

Bütün yönleri ile Aleviliğin (Yol ve Erkân'ı, felsefesi, kültürü, geleneği / yaşama biçimi) kendine özgü temel ilkeleri ve kuralları vardır.

Aleviliğin Hakk tasarımı, Evren Tasarımı, İnsan tasarımı tamamen kendine özgüdür ve semavi dinlerden tamamen farklıdır.

Evrendeki her şeyin (inançlar dahil) kemale ermesi için; değişimini, ilerleyişini, döngüsünü kabul eder. Aklidir, doğmayı ret eder.

Alevilikte Devriye inancı vardır. Yani Ahiret (Cennet-Cehennem) olgusunu kabul etmez. Ölüm yoktur don değiştirme, devr-i daim vardır.

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî İnancının temelinde; Cem, Semah, Bağlama, İkrar, Sorgu-Görgü, Musahiplik, Talip-Rehber(Rayber)-Pir-Mürşit ilişkisini belirleyen Erkân'lar vardır. Bağlama, semah ve deyişlerle erkanlar yapılır.

4 kapı 40 makamdan geçip Kamil insan olmayı ve Rıza Şehrini kurmayı hedefler.

Alevilikteki inanç ritüelleri, oruç günleri ve sayıları, toplantı mekânları ve adları, Kutsal kabul edilen mekân ve yerleri (ziyaret, türbe, dergâh, ocak vs) kendine hastır.

Alevilikte kadın ve erkek eşittir, her insan bir CANDır.

Cem, Semah, Bağlama, Musahiplik, Talip-Rehber(Rayber)-Pir-Mürşid ilişkileri, Hızır Kültü, 4 Kapı 40 Makam, Rıza Şehri, Kamil İnsan anlayışı gibi değerlere sahiptir.

“Dört Kapı Kırk Makamı”nın anlaşılır, öğretilir ve yaşama taşınabilir olması konusunda Dergah ve Ocaklarımızda çalışma yapılarak, öncelikle Şeriat kapısındaki anlayışın yaşama taşınabilir bir şekilde anlatılması ve uygulanması sağlanmalıdır.

Kadimden gelen ve kadim uygarlıklardan beslenerek yolculuğuna devam eden Aleviliği kendisinin dışında herhangi bir inancın ya da dinin semsiyesi altına koyma çabaları, Aleviliğin asimilasyonuna ve yok edilme çabalarına hizmet eder. Bu kabul edilemez. Alevilik diğer din ve inançlarla çatışmadan yol öğretisi ile bugüne kadar var olmuştur, sonsuza kadar da var olacaktır.

İnancımızın adı; Alevilik-Kızılbaşlık-Bektaşiliktir. Yaşadığımız topraklarda adımız; Alevi, Kızılbaş, Işık insanı, Ehli Hak, Şabak, Kakai, Yaresan, Aliilahi, Arap Alevisi, Torlak, Kalenderi, Haydari, Abdal, Tahtacı, Çepni, Bektaşî, Çelebi olarak anılmaktadır. İbadet yerimiz; Cemevidir. İbadetimiz şeklimiz; Cem ve Semah'tır. Yaşam felsefemiz; cümle cana muhabbet, saygı ve sevgidir.

ALEVİLİK TEK BİR MİLLETE AİT DEĞİLDİR!

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancı Anadolu ve Mezopotamya kaynaklı olup Balkanlardan, Hindistan'a, Ortadoğu'da ve Alevilerin göç-göçertme sonucu gittiği dünyanın her yerinde hala yaşamaktadır. Hak Yolu olan Aleviliğin yürütülmesinde tarihi ve coğrafyanın özelliklerinden kaynaklı ritüeller farklılık gösterebilmektedir. Alevilikte yol bir, süre bin birdir, bu nedenle Alevilik yüzyıllardır vardır. Alevilik 72 millete aynı nazarda bakmaktadır. Alevilik her türlü milliyetçiliği reddeder. Hiç bir inancın ulus kimliği yoktur. Kadim inanç tek millete özgü değildir, Milli bir dili yoktur. Her halk Erkanlarını kendi anadilinde yapmaktadır ve yapmalıdır. Ortak dilimiz Alevi dilidir. Alevilik Osmanlı'da İttihat ve Terakki ile başlayan ve cumhuriyet dönemi ile devam eden milliyetçi bir kimlikle anılmaya çalışılmıştır. Halklar ve inançlar arasında bir çatışma yaratılmak istenmiştir.

Alevilik; Halkların birlikte yaşamasını esas alır, hiç birinin inancını, dinini ve dilini reddetmez. Diğer halklara ve inançlara baskı, dayatma uygulamaz. Bulunduğu coğrafyada halkların var olma ve yaşama hakkını tanır, birbirlerine üstün olarak görmez eşitliğini savunur.

Uluslar arası düşünce ve etki kuruluşları ile iktidardaki hükümetlerin çok yönlü çalışmaları sonucunda Aleviler aleyhine oyunlar oynanmakta, bizler için karanlık projeler üretilerek yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır. Aleviler tüm bu etki ve belirleyiciliğin yarattığı oyunların farkındadır.

Alevilerin örgütlü kurum ve kuruluşlarının yanı sıra ülkenin tüm sisteme karşı muhalifleri bu karanlık oyunlar karşısında direniş ve dayanışma içerisinde olmalıdırlar.

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancı sadece ütöpik bir dünya tezahürü ile hareket etmeyip dün olduğu gibi bugün de var olan hayatın sorunları ve çözüm yolları konusunda mücadele ederek kendini tarih sahnesinde göstermiştir. Bundan kaynaklı olarak coğrafyamızda dayatılan tek tipçi anlayışlara karşı bütün ezilenlerle ortak hareket etmeyi hedefleyerek hangi din, dil, etnik kimlik ve inanca sahip olursa olsun ayırım yapmadan, ötekileştirmeden, ezilenlerle ortak zeminde buluşarak, kendi ilkelerinden ödün vermeden dayanışma içerisinde yer alır.

ALEVİ-KIZILBAŞ-BEKTAŞİ İNANCI EKOLOJİK YAŞAMI ÖNEMSER VE SAVUNUR!

Aleviler; dünyamızda yaşanan sağlık, çevre ve doğa sorunları konusunda Alevi öğretisinin sunduğu yaşama biçimine hızla adapte olmalıdır. Dünyamızın yaşanabilir olması için Alevi inancının öngördüğü biçimde insana, doğaya, bütün tabiat varlıklarına sahip çıkmak, koruyup kollamak inanç ve öğretimizin gereğidir. Aleviler bu düşünceyi savunan, eylem ve söylemlerinde sahiplenilen her kesimle dayanışma ve ittifak içinde olmalıdır. Biz Aleviler bu düşünceyi ibadetimizin bir parçası olarak kabul ederiz.

Baraj ve Hes projeleri inancımızca kutsal kabul edilen ziyaret yerlerini ve yaşam alanlarını yok etmektedir. Bu ziyaret yerlerimizin yok edilmesine ve kıymına karşı birlikte ses çıkartmalı ve dayanışma içinde olmalıyız. İnanç alanlarımızı sahiplenmek yolumuzun devamlılığı için önemlidir.

HIZIR

Hızır'la ilgili Cem ve ritüeller, doğayı ve insanı birbirinden ayırmadan güçlendiren ve insanlık için bereket yaratan düşüncemizdir. Hızır; hayat takvimimizde canlılığı başlatan, yoksulların carına yetişen ve "her an her yerde hazır ve nazır" olan yoldaşımızdır. Aleviler Tanrı misyonunu Hızır'a yüklemişlerdir.

Hızır'la ilgili erkân ve uygulamalara dikkat çekilmesi, geliştirilmesi, hatırlanması ve yabancı inanç unsurlarından ayıklanması için çaba gösterilmelidir.

RIZALIK

Rıza Şehri, Alevilere göre toplumsal eşitliğin, barışın, kardeşliğin ortak üretim ve bölüşümün öne çıktığı bir dünya tasarımıdır. Rıza Şehri ütopyamızın anlaşılması ve insanlığa örnek rol model olarak sunulması için çaba harcanmalıdır.

Rızalık düşüncemizin, gelenek, ritüel, felsefe ve ahlaki değerlerimizin başta çocuklarımız ve gençlerimiz olmak üzere tüm canların eğitimi ve yetiştirilmesi amacıyla anlatılması ve canlandırılması için projeler hazırlanmalıdır.

ALEVİLİK HAK VE HAKİKAT YOLUDUR VE YOLUN NASIL YÜRÜTÜLECEĞİ ERKÂNLARLA BELİRLENMİŞTİR.

Yol ve Erkân, Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancının belirleyicisidir.

Alevi inancı her zaman çağdaş ve kendini yenileyen bir inançtır, devamlılığı esastır. Günümüze kadar da bu şekilde devam etmiştir.

Erkânname bir anlamda Alevi-Kızılbaş-Bektaşîler'in anayasasıdır.

Doğumdan Hakka yürüyene kadar bir canın içinde bulunduğu toplum düzenini sağlayan Erkânlar, yol yürütücüsü pirlerin (ana-dede) ve taliplerin rehberi niteliğindedir.

Bugüne kadar sözlü gelenek şeklinde uygulana gelmiştir, aktarımı da bu şekilde yapılmıştır. Bu nedenle Erkânname çağın gereksinimlerine göre yeniden düzenlenmeli, güncellenmelidir. Geçmişteki bazı ritüelleri bugün artık yürütmek mümkün değildir. Bazı Pirlerin kendini güncelleyememesi ve asimile edilmeleri nedeni ile Erkân konusunda farklılıklar yaşanmaktadır. Ayrıca İslami içerikli Erkânname Alevi inancında karşılık bulamaz, bulmamalıdır. Alevilik, evreni varoluşsal yapısı ve işleyiş düzeniyle toplumsal bir yaşam biçimi olarak kavratın inanç, öğreti ve ritüeller bütünüdür.

Bugüne kadar yapılan; H.B.V.A.K.Vakfı, Hünkar Vakfı, ABF(Türkiye), AABF(Avrupa) ve Bağımsız Erkânname çalışmalarının olduğunu biliyor, bu Erkânnameleri önemsiyor ve değerli buluyoruz.

Yürütülen tartışmalar sonucunda Alevi toplumunun elinde bulunan ve Alevilerin inancına ve yaşama tarzlarına yön veren “Erkânname”lerin, yaşadığımız zaman diliminin ihtiyaçlarını karşılamakta ve sorunlarını çözmekte bazılarının eksik kaldığı ve ya yetersiz olduğu görülmüştür. Bu tespitin gereği olarak; Erkânname’lerin ‘derlenmesi ve güncellenmesi’ ile ilgili çalışma ve yöntemlerinin belirlenmesi uygun görülmüştür.

Erkânnamenin; Alevi inancına, felsefesine uygun ve Alevi dili esas alınarak güncellenmesi zorunlu bir ihtiyaçtır. Musahiplik, Kirvelik, Cem, Gulbanglar,

Doğum ve Ad verilmesi, Evlenme, Görgü, Hakka yürüme vb konularda çağa uygun Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancıyla çelişmeyecek düzenlemeler gerekmektedir. Alevi inancının insana, doğaya, dünyaya bakışı ve sevgi anlayışı belirleyici olmalıdır.

Erkânnamele; Pirler (ana-dede) ve Alevi araştırmacıları, aydınları, kuruluşlarından oluşacak komisyon ile bir araya gelerek ortak bir şekilde yeniden hazırlanmalıdır. Bu konuda çalışma yapan ve yapmak isteyen kurum ve komisyonlar var ise bunlar ile de temas kurularak çalışmaların ortaklaştırılması kararı alınmıştır.

ERKÂNLARIN DİLİ ALEVİ-KIZILBAŞ-BEKTAŞİ FELSEFESİNE UYGUN OLMALIDIR!

Erkânların dili kesinlikle ALEVİCE olmalıdır. Erkânların Alevi dili, terminolojisi ve felsefesi temelinde aslına uygun olarak asimilasyonun etkilerinden arındırılarak yeniden yapılandırılması gerekliliği vardır.

Bu çalışma toplumumuzda karşılığını bulacaktır. Gülbanglarda; Bismişah, Gerçeğe Hü, Gerçeğin Demine Hü terimlerinin başlangıç ve bitimde kullanılmasına özen gösterilmelidir.

Alevi topluluklarının etnik farklılığı gözetilerek Hakk'a Yürüme Erkânı başta olmak üzere, Erkânların Alevi diline sadık kalarak farklı dil ve lehçelerde yazılması desteklenmelidir.

KİRVELİK ERKÂNI

Kirvelik, Alevilerin kutsallık yükledikleri en büyük sosyal kurumdur. Bu kurumun özü sulandırılmadan korunmalı ve yaşatılmalıdır. Toplum bireylerinin aralarındaki sevgi ve dayanışma bağı ikrar ile pekiştirilmeli, tıpkı yüzyıllardan beri geldiği özüne uygun korunmalıdır.

Ancak sosyal bir kurum olarak sünnete bağlı bir İkrar erkânı olarak Kirvelîğin özendirilmesi ve uygulanır olması sağlanmalıdır.

NİKÂH ERKANI

Nikâh Erkânı Alevi diline uygun bir şekilde gerçekleştirilmeli ikrar, rızalık olmalıdır.

MUSAHİPLİK ERKÂNI

Musahiplik, Alevi-Kızılbaş-Bektaşî edep-erkânının vazgeçilmez kurumudur. Alevilik inancı gereği canlar arasında öğretime uygun yaşamı

düzenleyen, toplumda barış, maddi ve manevi dayanışma, sevgi ve rızalık ilişkilerini denetleyerek farklı inanç ve modern yapılar karşısında özgünlüğümüzü sağlar. Bu nedenle Musahipliğin özendirilmesi, bu amaçla Cemlerde buna özen gösterilmesi, duyarlılığın artırılması için çaba harcanması gerekmektedir.

Musahiplik uygulamalarının günümüz gerçeği göz önüne alınarak, çiftler üzerinden yürütülmesi yanında, tek tek canların karşılıklı rızalıklarıyla Musahip olmaları yükümlülüğünün desteklenmelidir.

Musahiplik kurumunun çağımızın toplumsal yapılanması içinde yaşatılmasını sağlayabilmek için, bu kurumun ‘yol kardeşliği’ temelinde geliştirilmesi, farklı inanç, etnik yapı ve kültürlerin bir arada yaşamasına katkı sağlaması özendirilmelidir. Alevi yaşamının önemli kurumsal geçişi olan “ikrar alma” ve “yol kardeşliği” geleneklerinin özendirilmeli, topluluğumuz bu konuda bilgilendirilmelidir.

HAKK’A YÜRÜME ERKÂNI

Bu konuda yapılan çalışmaların, diğer inançların etki alanından kurtarılarak Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancının özgünlüğüne ve diline yaraşır nitelikte birleştirilmesi, geliştirilip ortaklaştırılması için çaba harcanması ve erkân uygulamalarının hayat bulması gerekmektedir.

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancında ölüm yoktur Hakk’a Yürüme vardır. Gömmek yoktur toprakla sırlamak vardır.

Hakk’a Yürüme Erkânında öncelikle yıkama ve ritüel işlemlerine katılanlara hijyen ve bulaşıcı hastalıklar konusunda tıbbi bilgi ve destek sağlanmalıdır.

Alevi Hakk’a Yürüme Erkânlarında yer almayan ve toplumumuzu yaşam tarzından uzaklaştıran erkân sırasında ve mezarlıkta ifade edilen dualar ve gurbanglar Alevi inanç ve ibadetin özüne uygun olmalı, konuşulan dil herkesçe anlaşılmalıdır.

Alevi geleneklerinin bölgesel uygulamalarına bağlı olarak Hakk’a Yürüme Erkânlarında bağlama eşliğinde duruma uygun nefes, mersiye ve duazlar okunması konusunda, ailelerin de rızası alınarak, öncü olmak konusunda uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Yine bölgesel uygulamalar da dikkate alınarak, Hakk’a Yürüten can’ın tabutla taşınmasına, tabutun başının batıya gelmesine, tabutla sırlanmasına, tabutlar üzerinde yer alacak örtülerde Yol’a uygun olmayan yazı ve simgelere fırsat verilmemelidir. Bu amaçla hazırlanacak olan örtülerin üzerine Yol ulularımızın nefes, hikmet ve duruma uygun sözlerine yer verilmelidir. Bu halde sırlanmasına ya da döşek, sevdiği giysilerle uğurlanmasına özen gösterilmesine ve

sırlama sırasında bölgesel uygulamalara bağılı olarak mezarlarda baş bölümlerinin kapatılması sırasında tahta ile kapatılmasına özen gösterilmelidir.

Kapalı alanlarda Hakk'a Yürüme Erkânı düzenlenmesi sırasında erkân gereği چراغ/delil uyandırılmasına, açık alanda erkân yapılması sırasında koşula bağılı olarak چراغ uyandırılması uygulamasına sadık kalınmasına dikkat edilmeli, koşulun uygun olmaması durumunda zorlamaya gidilmemelidir.

Türkiye'de uygulama sorunları yaşanması nedeniyle, dileyen canlarımızın bulundukları ülkelerde cesetlerinin yakılmasını isteyebilmesinin önü açılmalıdır.

ORGAN BAĞIŞI TEŞVİK EDİLMELİDİR !

Hakk'a Yürüyen Can'ın yaşarken organ bağışında bulunabilmesi, vasiyette bulunamaması durumunda ailesi tarafından organ bağışının gerçekleştirilmesi önemsenmelidir. Hakka yürüdükten sonra sırlama ile toprağa, havaya, suya karışmak nedir bilimsel olarak anlatılmalıdır. Canların yaşarken edindikleri bu bilinç organ bağışının önemsenmesini sağlayacaktır.

ALEVİ-KIZILBAŞ-BEKTAŞİ İNANCINDA MEZAR

Alevi mezar geleneğinin geçmişte olduğu gibi Alevi kültür ve inançlarını yansıtan ortak simge ve tasarımlarla yapılmasının özendirilmelidir.

Aleviliğin varlık alanına karşıt olan ve felsefemizle zıt bir anlam içeren mezar taşlarına Fatıha sözü yerine Alevi Ulularının beyitleri ve dörtlükleri deyişleri yazılmalıdır.

Mezar taşlarında ayak taşı ve baş taşına ayrı ayrı uygulamaya gidilmelidir. Ayak taşına genellikle servi ağacı (Can'ın Hakk'a kavuştuğunu simgeler) kabartması yapılmasına: Gerek görülmesi durumunda, uygun düşen bir şiir dörtlüğü veya hikmet anlamlı sözlere yer verilmesi; geleneklerimizde simge konumunda olan güneş, ay, yıldız, şamdan, nilüfer, lotus çiçeği, lale, çeşitli bitki dal ve yaprakları (akantus vb.), buket çiçekler, kandil, açılmış gül (özellikle kadın mezar taşlarında), aslan, sarmaşık hayat ağacı, asa, kozmik diyagram, ibrik, kaz ayağı (Tahtacı, Çepni vb.), asma, üzüm salkımı, teslim taşı, çeşitli taşlar (Bektaşî mezar taşlarında), bağlama simgelerine yer verilmesi; yapılacak lahitlerde de benzer bezeme, işleme ve kabartmalara yer verilmesi, Taşlarda Hakk'a Yürüyen can'ın, doğum-ölüm tarihlerine, mesleğine, hayat gayesine, mizacına vs. yer verilmesi, mezar taşlarının çoğunlukla nefeslerle bezenmiş bir kitabe tarzında hazırlanması, öte yandan bu tür simgesel ya da nesnel süslemelerin çağımıza göre yenilenebilme özelliği göz önüne alınarak genişletilmesi uygun olacaktır.

CEM ERKÂNI

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancının temelinde Cem olmak vardır. Canların bir araya gelmesi ile yapılan cemler, erkanların uygulanması olmakla beraber eğitim öğretimin gerçekleştiği ve inancın yaşatılmasında en önemli erkandır. Cem Erkanı kullanılan dil, uygulamalarda Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inanç ve yaşam felsefesine göre gerçekleştirilmelidir. İslami dua vb ritüeller uygulamamalıdır. Cemi yürüten Pir ve Analar uygulamalar hakkında açıklayıcı bilgiler vererek canların bilinçlenmesini sağlamalıdır. Yürütülen hizmetlerde rızalık esasına uygun davranılmalıdır. Cemde ve Cemevlerinde hizmet yürütenlere rehberlik hizmeti sağlanmalıdır.

CEM EVLERİ NASIL OLMALIDIR ?

Alevilerin Ocak ve Dergah, (Tekke, Zaviye, Hangah), Cemevi, modern dernek ve vakıfları kendilerini yenileyememeleri nedeniyle Alevilerin inançsal ve sosyal ihtiyacını karşılamaktan ne yazık ki uzaklaşmıştır. Bu nedenle ihtiyaç ve beklentilerimiz doğrultusunda yeniden yapılanarak Alevice özgünlüğünden taviz vermeden günün koşullarına uygun hale getirilmelidirler. Aynı zamanda Ocak, Dergah, Dernek ve Vakıflarımızda hizmet yürüten canlarımızın kişisel beklenti, kariyer, statü kaygılarını bir kenara bırakarak Alevi-Kızılbaş-Bektaşî İnançımızın özünü İslami dil ifade ve uygulamalardan korkusuzca arındırılmış, ilkel bir şekilde savunmalı ve yaşatmalıdır.

Dergâh, hangâh, tekke, cemevi, ziyaretgâh, kültür merkezi, dernek ve vakıflarımızda Alevi felsefesine uygun kitap, doküman, sancak, simge, hikmet ve söylemler dışında bulunan görsel ya da yazılı herhangi bir simge ve bilgiye yer verilmemesi için çaba harcanmalıdır.

Bağımsız Cemevlerimizin yerel geleneklerin uygulanması konusunda özgünlük ve hassasiyet içinde olmalarının özendirilmesine ve desteklenmesine ancak, örgütlü Alevi dernek ya da vakıflarına bağlanmaları konusunda çaba gösterilmelidir.

Cemevi mimari ve tasarımları açısından gözden geçirilerek Alevi geleneklerine uygun sanatsal ve simgesel düzenlenmesine destek olunmalıdır. Cami tarzı cemevi yapılmasının önüne geçilmelidir.

Hiçbir semavi dinin ibadet yeri ile birlikte tasarlanıp inşa edilmemelidir.

Cemevlerinin resmi olarak tanınması için; Anayasa ve uluslararası sözleşmelerden kaynaklı elde edilen hakların ihlalinin devam ettirilmesi nedeniyle Demokratik mücadelenin daha ileri bir noktaya taşınması gerekmektedir.

ÂŞIKLIK, ZAKİRLİK ve SÖZLÜ GELENEK

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî edebiyatının yarattığı düşünce ve sanatlar üzerinde durulması, farklı dil, yöresel lehçeler ve kültürler temelinde âşıklık ve ozanlık geleneklerinin sürdürülmesi, tarihsel boyutuyla ele alınarak kayıt altına alınması sağlanmalıdır.

Zakirlik hizmetinin cemlerimizdeki yerinin ve öneminin güçlendirilerek, ihtiyacımız olan zakir yetiştirme programlarının projelendirilmesi teşvik edilmelidir.

Zakirlik hizmetinin icrasına yönelik çalışmalar yapılmasına, bu yönde gelişmeye açık canlarımızın dernek, vakıf ve Yol ehillerine yönlendirilmesi ve desteklenmesine özen gösterilmelidir.

Sözlü gelenek unsurlarının somut olmayan kültürel unsurlar çerçevesinde derlenmesi amacıyla tüm dernek, vakıf ve uluslararası projelerle acil olarak desteklenmeli, bu yönlü dernek ya da vakıf çalışmalarına destek verilmelidir.

ALEVİLİK VE GENÇLİK

Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancında insan hangi yaşta ve cinsiyette olsun candır. İncancımızın ve varlık mücadelemizin sürdürülebilmesi için çocuklara ve gençlere özen gösterilmelidir. İncancımızı ve yaşam felsefemizi öğrenebilmeleri için dernek ve kurumlarımızda, çocuklara ve gençlere yönelik eğitim ve öğretim programları yapılmalı, özendirici projelerle desteklenmelidir. Özellikle gençlerin dernek ve kurumlarda temsiliyetine olanak verilmeli çalışmalara aktif olarak katılmaları sağlanmalıdır.

ALEVİLİK VE KADIN

Alevilikte kadının konumu kentleşme ile birlikte farklı inançların baskısı, inançsal etkisi altında kalmaya başlamıştır. Erkek egemen yaşamın bu dinsel ilişki ve yaptırımlarla birlikte Alevi yaşamına da taşınmıştır. Alevi yaşam biçimine uymayan bu toplumsal konumundan kaynaklı sorunların aşılabilmesi, Alevice hayata katılımı konusundaki çalışmaların cinsiyet ayrımı olmaksızın ancak kadınlar açısından pozitif ayrımcılık gözetilerek çalışmalar yapılması sağlanmalıdır. Alevi kadınının Ocaklardaki ve erkân hizmetlerindeki konumunun cinsiyet ayrımcılığına son verilerek, Ocaklardaki Pîr Ana/Dede statüsünün bir ve eşit olduğu, hizmetlerde cinsiyetlere göre hizmet düzenlenmesinin yapılabileceğine önemle dikkat çekilmelidir.

Alevi inancının yürütüldüğü Cemevleri, kurumlar ve çeşitli alanlarda erkek dili ve hakimiyetinin cinsiyetçi, erkek egemen bir dilden eşitlikçi bir sınıra

çekilerek kadınlarla hayatın her alanında öğretisel ilkeler gözetilerek Aleviliğin “Can” düsturuna uyulmalıdır.

ALEVİ ÖRGÜTLERİNİN KONUMU ve YÖNETİCİLER

Değerlerimizin yaşayabilmesi, mücadelemizin amacına ulaşabilmesi ile gerçekleşebilir. Bu amaçla insanlığa yaraşır, evrensel değerleri kabul eden, farklılıkları zenginlik sayan, adaletli ve özgürlükçü bir Anayasa’nın hazırlanabilmesi kurumlarımızın ortak hareket etmesi ile mümkündür. Bunun gerçekleştirilebilmesi amacıyla örgütlerimizin organize olarak harekete geçirilmesi ve ortak öneriler ile güç birliğinin önünü açacak çabalarda bulunulmalıdır.

Bu amaçla evrensel güç birliğinin daha da yükseltilebilmesi amacıyla Avrupa ve Türkiye’deki Demokratik Alevi örgütlülüğünün içindeki dağınıklığın bir an önce giderilmesi, birlikte hareket etme potansiyelinin güçlendirilmesi, ilişkilerin belli bir protokole bağlanması gerekmektedir.

Alevi-Kızılbaş-Bektaşilerin kendi tarih, kültür ve doğa mirasına sahip çıkmaları, sosyal ve siyasal değerlerin korunabilmesi ve kimlik mücadelesinden vazgeçilmemesi için örgütsel sorunlarımızın öncelikle Alevi kurumları arasında tartışılması, ortak bir akıl ve irade oluşturulması sağlanmalıdır. Dergahlar ve Alevi mirası restorasyon adı altında inançtan uzaklaştırılmaya çalışılıyor buna karşı mirasımıza sahip çıkmalıyız.

Alevi kurumlarına yönelik sözlü ve şiddet içerikli saldırılar son yıllarda bilinçli olarak örgütlenerek pratiğe dökülmekte ve Ortadoğu’da yaşanan vahşi din savaşlarının kurbanı olmamız için çaba harcanmaktadır. Bu şiddeti engelleyecek ya da tasfiye edecek herhangi bir caydırıcı etki görülmemektedir ve bulunmamaktadır. Yasaların bu tür şiddet ve baskı içinde bulunanları engelleyecek güçte olmadığı zaman zaman resmi devlet yetkilileri tarafından dile getirilmiştir. Bu nedenle örgütlerimizde bu tür durumlarda neler yapılabileceğinin üzerinde acilen durulmalıdır.

Alevi kurumsallığında, eşitlik ilkesi değerlerimize uygun olarak başta Alevilikte varolan kadın-erkek ve genel olarak bütün insanların eşitliğinin güncel hayatımızda ve kurumlarımızda etkin hale getirilmesi, örgütlerimizde kadın temsiliyetinin genişletilerek özendirilmesi gerekmektedir.

Farklı toplumsal kesimlerin şekillenmesinde, yaşam kalitelerinin belirlenmesinde, hak ve hukuklarının verilmesi ya da gasp edilmesinde temel işleve sahip olan şey, siyaset kurumudur. Bu sebeple Alevilerin siyasi mücadele alanında söz sahibi olmaları gerekli ve zorunludur. Fakat siyasette söz sahibi olmak - yer almak; siyasi alana malzeme olmak değil, siyaseti ve kurumlarını

genelde; bütün ezilmişler, ötekileştirilmişler, yoksullar ve ezilenler lehine kullanmak, özelde de Alevilerin sorunlarının çözümü konusunda iyi değerlendirebilmektir.

Alevilerin kendileri dışında, kendi düşünce ve inançları ile örtüşen siyasi kurumlar ile Demokratik kitle örgütleri ile Emek örgütleri ile, ötekileştirilmiş farklı toplumsal kesim ve inanç kurumları ile ilkeli işbirliklerini güçlendirmesi zorunlu görülmektedir.

Alevi kurumları, partilerin içinde mücadele eden bireylerin peşine düşmek yerine, toplumun genel gelişimi üzerine siyasetler üretip, kendilerine uygun toplumsal gelişmelere hizmet edecek bir yol izlemelidirler. Demokratik kitle örgütlerinin bu anlamda milliyetçi politikalar izleyip buna göre bölünmesi yanlıştır, Aleviler bu oyuna gelmemelidirler.

Dernek ve kurumlarda görev alan tüm insanların Alevi-Kızılbaş-Bektaşî inancına göre İkrarlı olması gerekmektedir. Bu inancın felsefe öğretisini biliyor ve uyguluyor olmasına önem verilmelidir. Ayrıca dernek ve kurum seçimleri de Aleviliğe uygun şekilde yapılmalıdır.

04.07.2017/Hacıbektaş (Pirler (ana-dede), araştırmacı, yazar, sanatçı ve aydınlar bir araya gelerek üç yılı aşkın bir süredir yürütülen Alevi Yol ve Erkanı üzerine hazırlanan geniş kapsamlı çalışmanın bildirisi, Hacıbektaş'ta bulunan Garip Dede Cemevinde yapılan toplantıda kamuoyuna sunuldu.)